

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 662/2018*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 12η Ιουλίου 2018, ημέρα Πέμπτη και ώρα 15:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης

Μέλη: Άννα Νάκου (Αντιπρόεδρος)

Βικτωρία Μερτικοπούλου,

Λευκοθέα Ντέκα (Εισηγήτρια)

Ιωάννης Πετρόγλου και

Σωτήριος Καρκαλάκος

Γραμματέας: Ευγενία Ντόρντα

Τα λοιπά τακτικά μέλη απουσίαζαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί γνωστοποίησης συγκέντρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 του Ν. 3959/2011 που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρία με την επωνυμία «Epi S.p.A» μέσω της κατά 100% θυγατρικής της εταιρίας με την επωνυμία «ENI gas e luce S.p.A» επί της εταιρίας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ευγενία Ντόρντα με αναπληρώτρια αυτής την Ηλιάνα Κούτρα.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην Εισηγήτρια της υπόθεσης, Λευκοθέα Ντέκα, η οποία ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 4334/10.07.2018 γραπτή Εισήγηση επί της κρινόμενης υπόθεσης και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην Εισήγηση, να εγκριθεί η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης, η Ολομέλεια της ΕΑ προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή της Εισηγήτριας της υπόθεσης, Λευκοθέας Ντέκα, η οποία δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία και αφού έλαβε υπόψη την έκθεση της αρμόδιας Εισηγήτριας, όλα τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης, τις απόψεις των μελών και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε μια (1) επιπλέον έκδοση με τα διακριτικά: Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η γνωστοποιούσα θα λάβει την πλήρη έκδοση. Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α'/20.04.2011), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β'/16.01.2013).

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

1. Στις 22.05.2018 με το υπ' αριθμ. πρωτ. 3257 έγγραφο (εφεξής και «γνωστοποίηση»), η ανώνυμη εταιρία «Eni S.p.A» (εφεξής και «ENI» ή «η γνωστοποιούσα») γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΕΑ»), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1-3 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, ότι θα αποκτήσει αποκλειστικό έλεγχο (100%) επί της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τους διακριτικούς τίτλους «ΑΕΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ- ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ» και «ZENITH GAS & LIGHT» (εφεξής και «ZENITH» ή εξαγοραζόμενη), μέσω της απόκτησης από την κατά 100% θυγατρική της ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «ENI gas e luce S.p.A» (εφεξής και «ENI gas» ή εξαγοράζουσα), η οποία κατέχει ήδη το 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ZENITH, [...] μετοχών, που αντιστοιχούν στο 51% του μετοχικού κεφαλαίου της ZENITH, από την εταιρία με την επωνυμία «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΕΡΙΟΥ Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΕΠΑ»), δυνάμει της από 16.05.2018 Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών (εφεξής και «η Συμφωνία») μεταξύ της ΔΕΠΑ και της ENI Gas.

I. ΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΜΕΡΗ

I.1 «ENI GAS E LUCE S.P.A» (Εξαγοράζουσα)

2. Η εξαγοράζουσα, «ENI gas e luce S.p.A», με έδρα στο San Donato Milanese της Ιταλίας, αποτελεί θυγατρική εταιρία κατά 100% της εταιρίας ENI και δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στους τομείς:
 - (α) Παραγωγής, εισαγωγής, εξαγωγής, διανομής, προμήθειας και πώλησης (χονδρική - λιανική) ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και κάθε άλλου τύπου ενέργειας,
 - (β) Αγοράς και μεταπώλησης προϊόντων, εγκαταστάσεων, υλικών ή εξοπλισμού στον τομέα της ενέργειας,
 - (γ) Παροχής ενεργειακών υπηρεσιών ή άλλων μέτρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.
3. Την 01.01.2017 μεταβιβάστηκαν στην Eni gas οι δραστηριότητες λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος της ENI στην Ελλάδα, όπου δραστηριοποιείται μέσω (α) της ZENITH, το 49% του μετοχικού κεφαλαίου της οποίας κατέχει, και (β) της Εταιρίας Διανομής Αερίου Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας, το 49% του μετοχικού κεφαλαίου της οποίας κατέχει και επί της οποίας ασκεί κοινό έλεγχο με την έτερη μέτοχο ΔΕΠΑ3.

I.2 «ENI S.P.A» – Η ΜΗΤΡΙΚΗ ΤΗΣ ENI GAS

4. Η γνωστοποιούσα «Eni S.p.A», με έδρα τη Ρώμη, δραστηριοποιείται, σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ άλλων, στους τομείς:
 - (α) Εξόρυξης και παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου, που συνιστά τον κυριότερο τομέα επιχειρηματικής της δραστηριότητας,
 - (β) Διαχείρισης των υποδομών φυσικού αερίου,

¹ Άρθρο 2 καταστατικού της εταιρίας, προσκομισθέν ως Παράρτημα Α.1 (στην ιταλική) και σε αποσπασματική μετάφραση άρθρων του στην ελληνική ως Παράρτημα Α.2 της υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολής της γνωστοποιούσας.

² Βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 απαντητική επιστολή της ENI.

³ Βλ. σελ. 9 της υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολής της γνωστοποιούσας υπό ερώτηση 7, καθώς και τα συνημμένα στην εν λόγω επιστολή Παραρτήματα.

- (γ) Προμήθειας και εμπορίας φυσικού αερίου και υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG),
- (δ) Προμήθειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας,
- (ε) Δύλισης, εμπορίας καυσίμων και λοιπών πετρελαιοειδών προϊόντων,
- (στ) Παραγωγής και εμπορίας πετροχημικών προϊόντων,
- (ζ) Στον κατασκευαστικό τομέα και στον τομέα παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών επί κοιτασμάτων πετρελαίου⁴.

- 5. Ο κυριότερος μέτοχος της ENI είναι το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών της Ιταλικής Δημοκρατίας, το οποίο κατέχει (είτε άμεσα, είτε έμμεσα μέσω της Cassa Depositi e Prestiti S.p.A) το 30,10% του μετοχικού κεφαλαίου της ENI, ενώ το υπόλοιπο περίπου 70% κατέχουν ιδιώτες/λοιποί μέτοχοι-επενδυτές και τελεί υπό διαπραγμάτευση στην αγορά⁶.
- 6. Η ENI είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και της Ιταλίας.

I.3 «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (Εξαγοραζόμενη)

- 7. Η εξαγοραζόμενη «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με έδρα τη Θεσσαλονίκη, συστάθηκε στις 21.12.2016 ως προερχόμενη από την απόσχιση κλάδων προμήθειας φυσικού αερίου των ανωνύμων εταιριών: (α) «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής και «ΕΠΑ Θεσσαλονίκης») και (β) «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής και «ΕΠΑ Θεσσαλίας»)^{7,8}.
- 8. Οι εν λόγω εταιρίες ιδρύθηκαν το 2000 ως κοινές επιχειρήσεις των εταιριών ΔΕΠΑ (51%) και «Italgas Hellas S.p.A» (49%), η οποία το 2005 εξαγοράστηκε από την εταιρία ENI⁹. Στις ανωτέρω ΕΠΑ παραχωρήθηκαν, για διάρκεια τριάντα ετών, τα αποκλειστικά δικαιώματα: (α) προγραμματισμού, (β) μελέτης, (γ) σχεδιασμού, (δ) κατασκευής και (ε) εκμετάλλευσης και πώλησης φυσικού αερίου στους Δήμους και Κοινότητες της γεωγραφικής περιφέρειας του Νομού Θεσσαλονίκης και της περιφέρειας Θεσσαλίας αντίστοιχα, για την προώθηση και διάθεση φυσικού αερίου σε πελάτες με κατανάλωση χαμηλότερη των 100 GWh¹⁰.
- 9. Κατά την ημερομηνία γνωστοποίησης, η μετοχική σύνθεση της ZENIΘ αποτελείται από τις εταιρίες ΔΕΠΑ και Eni gas, με ποσοστό 51% ([...] μετοχές) και 49% ([...] μετοχές) αντίστοιχα, επί συνόλου [...] μετοχών¹¹. Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της εταιρίας

⁴ Βλ. σελ. 8 της γνωστοποίησης, παρ. 2.1.2.

⁵ Η Cassa Depositi e Prestiti S.p.A (CDP) είναι Ιταλικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Αποτελεί ανώνυμη εταιρία ελεγχόμενη κατά ποσοστό 82,77% από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών της Ιταλικής Δημοκρατίας και κατά ποσοστό 15,95% από άλλα τραπεζικά ιδρύματα. Ποσοστό 1,30% αποτελεί ίδιες μετοχές (βλ. γνωστοποίηση σελ. 19, υπ. 11, καθώς και την ιστοσελίδα της εταιρίας <https://en.cdp.it/about-us/company-info/shareholders/shareholders.kl>).

⁶ Βλ. σελ. 19, παρ. 4.1.1 (α) της γνωστοποίησης.

⁷ Βλ. την υπ' αριθμ. 30644/21.12.2016 ΠΡΑΞΗ ΑΠΟΣΧΙΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ: Α) «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.» ΚΑΙ Β) «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε.» ΜΕ ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ (Παράρτημα ΣΤ.1 της υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 απαντητικής επιστολής).

⁸ Από τους κλάδους διανομής φυσικού αερίου των εν λόγω εταιριών προέκυψε η εταιρία με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με διακριτικό τίτλο «ΕΔΑ ΘΕΣΣ». Βλ. σχετική Ανακοίνωση Καταχώρησης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Παράρτημα Δ1 της υπ' αριθμ. 3737/14.06.2018 απαντητικής επιστολής).

⁹ Βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 απαντητική επιστολή της ENI.

¹⁰ Βλ. τις υπ' αριθμ. ΥΑ Δ1/Γ/Φ7/11819 (ΦΕΚ Β'1086/31.08.2000) και Δ1/Γ/Φ7/11818 (ΦΕΚ Β'1087/31.08.2000) αντίστοιχα.

¹¹ Άρθρο 5 Κωδικοποιημένου Καταστατικού της ZENIΘ (Παράρτημα 2 γνωστοποίησης).

αποτελείται από επτά (7) μέλη, τρία από τα οποία ορίζονται από την ENI και τρία από τη ΔΕΠΑ. [...]12.

10. Σκοπός της ZENIΘ, σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού της, είναι:13
- (α) Η εν γένει άσκηση δραστηριότητας εμπορίας φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας,
 - (β) Η προμήθεια φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες,
 - (γ) Η παροχή υπηρεσιών που αφορούν στην ενέργεια και αποθήκευση ενέργειας, η εμπορία συναφούς ενεργειακού εξοπλισμού και προϊόντων για την αποδοτικότητα, την άνεση, την ασφάλεια στις οικιακές και επαγγελματικές εγκαταστάσεις,
 - (δ) Η ανάπτυξη, εγκατάσταση, εκμετάλλευση και συντήρηση εξοπλισμού και σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) και
 - (ε) Κάθε άλλη δραστηριότητα που το Διοικητικό Συμβούλιο κρίνει ότι είναι επωφελής για την εξυπηρέτηση του σκοπού της εταιρίας.
11. Η ZENIΘ δραστηριοποιείται αποκλειστικά στην ελληνική αγορά, ασκώντας, εν γένει, δραστηριότητες εμπορίας φυσικού αερίου και προσφάτως ηλεκτρικής ενέργειας.

I.4 ΚΥΚΛΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

12. Κατά τη γνωστοποιούσα14, οι κάτωθι κύκλοι εργασιών πραγματοποιήθηκαν στην εθνική και στην παγκόσμια αγορά κατά το τελευταίο οικονομικό έτος (2017) από την ίδια και τη ZENIΘ, υπολογιζόμενοι σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του Ν. 3959/2011:

Πίνακας 1 : Κύκλοι εργασιών των μερών για το έτος 2017 (σε ευρώ)

Συμμετέχουσες επιχειρήσεις	Παγκόσμια Αγορά	Ελληνική Αγορά
Eni S.p.A	[...]	[...]
ZENIΘ	[...]15	[...]
Σύνολο	[...]	[...]

13. Κατά τη γνωστοποιούσα, ο κύκλος εργασιών της ENI gas για το οικονομικό έτος 2017 είναι [...] ευρώ στην παγκόσμια αγορά και [...] στην ελληνική αγορά, καθώς ο κύκλος εργασιών της ZENIΘ στην ελληνική αγορά δεν ενοποιήθηκε στις οικονομικές καταστάσεις της Eni gas του συγκεκριμένου έτους16.

II. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

II.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ

14. Στις 22.05.2018, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 3257 έγγραφο, η ENI17 υπέβαλε Έντυπο Συνοπτικής

12 Βλ. [...] άρθρο 11 (Εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου) του Κωδικοποιημένου Καταστατικού της ZENIΘ (Παράρτημα 2 της γνωστοποίησης). [...]

13 Βλ. Παράρτημα 2 της γνωστοποίησης.

14 Βλ. σελ. 17-18 της γνωστοποίησης.

15 Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της ZENIΘ έτους 2017 (βλ. Παράρτημα 6 της γνωστοποίησης, [...]) ο κύκλος εργασιών της εταιρίας το 2017 ανήλθε σε [...] και διακρίνεται σε πωλήσεις φυσικού αερίου [...], σε πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος [...], καθώς και σε εισόδημα από υπηρεσίες [...].

16 Βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 απαντητική επιστολή της γνωστοποιούσας, υπό ερώτηση 4, σελ. 4-5.

17 Σύμφωνα με την Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ 2008 C 95/01 (εφεξής «η Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας») και συγκεκριμένα την παρ. 135 αυτής, στην περίπτωση κατά την οποία η εταιρία- στόχος αποκτάται από έναν όμιλο μέσω μιας εκ των θυγατρικών του, η κοινοποίηση μπορεί να γίνει είτε από τη θυγατρική είτε από τη μητρική της εταιρία, συνεπώς εν προκειμένω νομίμως η γνωστοποίηση υπεβλήθη από τη μητρική ENI SpA.

Γνωστοποίησης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, σχετικά με την απόκτηση από την ίδια, μέσω της ENI gas, του αποκλειστικού ελέγχου επί της ZENIΘ, η οποία κατά το χρόνο της γνωστοποίησης τελούσε υπό τον κοινό έλεγχο της γνωστοποιούσας και της ΔΕΠΑ [βλ. κατωτέρω υπό Π.4]. Η γνωστοποιούμενη πράξη αφορά στον κλάδο προμήθειας και διανομής φυσικού αερίου. Η γνωστοποιούσα προσκόμισε αντίγραφο της από [...] Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών¹⁸, που καταρτίστηκε μεταξύ της ΔΕΠΑ και της ENI Gas.

15. Δυνάμει της εν λόγω Σύμβασης, η ENI μέσω της θυγατρικής της ENI gas αποκτά [...] μετοχές που αντιστοιχούν στο 51% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ZENIΘ και που ανήκουν στην εταιρία ΔΕΠΑ. Ως αποτέλεσμα της συναλλαγής, η ENI gas, που κατέχει ήδη [...] μετοχές που αντιστοιχούν στο 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ZENIΘ, θα αποκτήσει το σύνολο αυτού (100%) και, συνεπώς, τον αποκλειστικό έλεγχο επί της ZENIΘ.
16. Το συνολικό οικονομικό τίμημα που θα καταβληθεί στην πωλήτρια εταιρία ΔΕΠΑ ανέρχεται στο ποσό [...]¹⁹.
17. Η γνωστοποιούσα υπέβαλε Έντυπο Συνοπτικής Γνωστοποίησης, διότι θεωρεί ότι: *«Δεδομένου ότι η παρούσα συναλλαγή αφορά την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επιχειρήσεως επί της οποίας το γνωστοποιούν μέρος κατέχει ήδη κοινό έλεγχο, αλλά και λόγω του ότι η γνωστοποιούμενη πράξη δεν δύναται, εν γένει, να περιορίσει τον ανταγωνισμό και, ως εκ τούτου, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά [...], πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για τη χρήση του απλοποιημένου Εντύπου Συνοπτικής Γνωστοποίησης, σύμφωνα με τα σχετικώς διαλαμβανόμενα στην Απόφαση υπ' αριθ. 558/VII/2013 της Ολομελείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού»*^{20,21}. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα²², δεν συντρέχει εξαιρετική περίπτωση που θα δικαιολογούσε εν προκειμένω την εξαίρεση από τη χρήση του εντύπου συνοπτικής γνωστοποίησης, κατ' αντιστοιχία με την εξαίρεση από την απλοποιημένη διαδικασία που προβλέπεται στη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²³, δεδομένου ότι η ENI και η ZENIΘ δεν είναι ανταγωνιστές.
18. Ως προς τους λόγους πραγματοποίησης της σκοπούμενης συγκέντρωσης, σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα: *«[...] Με τη γνωστοποιούμενη πράξη, η ENI επιδιώκει να διευρύνει την παρουσία της στην Ελληνική αγορά προμήθειας φυσικού αερίου [...] εκμεταλλεζόμενη παράλληλα τις ευκαιρίες και προοπτικές που δημιουργεί η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας στην Ελλάδα. Η επένδυση της ENI θα ενισχύσει την ένταση του ανταγωνισμού στην Ελληνική αγορά προμήθειας φυσικού αερίου, με τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου από τη ΔΕΠΑ προμηθευτή που θα διαθέτει τους κατάλληλους πόρους, τεχνογνωσία και προσβάσεις στη διεθνή*

¹⁸ Βλ. Παράρτημα [...]της γνωστοποίησης.

¹⁹ [...]

²⁰ Σελ. 5-6 της γνωστοποίησης.

²¹ Βλ. παρ. 1.3 της απόφασης 558/VII/2013 της Ε.Α. Βλ. και αντίστοιχη πρόβλεψη στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με απλοποιημένη διαδικασία για την εξέταση ορισμένων συγκεντρώσεων βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 139/2004 του Συμβουλίου, ΕΕ 2013 C 366/04.

²² Βλ. σελ. 5-6 της γνωστοποίησης, υποσ. 2.

²³ Βλ. παρ. 16 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την απλοποιημένη διαδικασία για την εξέταση ορισμένων συγκεντρώσεων. Σύμφωνα δε με τη γνωστοποιούσα: *«Επιπροσθέτως, στην προκείμενη γνωστοποίηση δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της εξαίρεσεως που προβλέπεται στην παράγραφο 16 της ως άνω Ανακοίνωσης, καθώς [...]: (α) τα μέρη δεν είναι άμεσοι ανταγωνιστές στις σχετικές αγορές που αφορά η γνωστοποιούμενη πράξη και β) τα μέρη δεν θα διαθέτουν σημαντική συνδυασμένη θέση στην αγορά, δυνάμει να επιφέρει αντι-ανταγωνιστικά αποτελέσματα».*

αγορά για να αξιοποιήσει αποτελεσματικά τις ευκαιρίες και προοπτικές της απελευθερωμένης πλέον αγοράς, ενώ θα ωφελήσει και την εθνική οικονομία εν γένει. Αντιστοίχως και για τους ίδιους λόγους, η γνωστοποιούμενη συναλλαγή θα ενισχύσει τον ανταγωνισμό και στην Ελληνική αγορά προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος. Παράλληλα, η αποδέσμευση της ΔΕΠΑ από τη ZENIΘ (Εταιρεία Προμήθειας Αερίου Θεσσαλονίκης - Θεσσαλίας ΑΕ) και η συνακόλουθη απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου της ENI επί αυτής εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Οδικού Χάρτη Αγοράς Φυσικού Αερίου 2017-2022 και του Συμπληρωματικού Μνημονίου Συνεννόησης (Τρίτη Αξιολόγηση του Προγράμματος Προσαρμογής), τα οποία προβλέπουν την άρση τυχόν υφιστάμενης σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ της ΔΕΠΑ και των εταιριών προμήθειας ΕΠΑ (για παράδειγμα, με την έξοδο κάποιου από τους σημερινούς μετόχους των ΕΠΑ). Η αποχώρηση της ΔΕΠΑ από τη ZENIΘ εξυπηρετεί άμεσα τον προαναφερόμενο αυτό σκοπό. Η δε ολοκλήρωση της γνωστοποιούμενης συναλλαγής θα διευκολύνει ακολούθως και το διαγωνισμό αξιοποίησης της ΔΕΠΑ (σύμφωνα πάντοτε με τις σχετικές πρόνοιες του Προγράμματος Προσαρμογής)».

II.2 ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

19. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, η υπό εξέταση γνωστοποίηση υποβλήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού εμπροθέσμως (στις 22.05.2018), ήτοι εντός τριάντα ημερών από την υπογραφή της Συμφωνίας την 16η Μαΐου 2018. Από τη Συμφωνία προκύπτουν σαφώς οι πληροφορίες και τα στοιχεία που εμπεριέχονται στο έντυπο γνωστοποίησης, καθώς και η ρητή πρόθεση των μερών να προβούν σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την ολοκλήρωση και υλοποίηση της Συμφωνίας με το συγκεκριμένο περιεχόμενο. Με το ανωτέρω έντυπο γνωστοποίησης συνυποβλήθηκε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 παράβολο των 1.100 Ευρώ²⁴. Η γνωστοποιούσα προσκόμισε, επίσης, φύλλο της εφημερίδας «Ναυτεμπορική» της 01.06.2018 (αριθμός φύλλου 26.650), στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπό εξέταση πράξη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του Ν. 3959/2011 και στην απόφαση ΕΑ 558/2013. Επίσης, σχετική ανάρτηση έγινε στο δικτυακό τόπο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του Ν. 3959/2011. Ως εκ τούτου, η υπό εξέταση γνωστοποίηση θεωρείται νομότυπη και παραδεκτή. Ως ημερομηνία προσήκουσας γνωστοποίησης λογίζεται η 14.06.2018, δεδομένης της ανάγκης συμπλήρωσης των φακέλων²⁵.

II.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ Ε.Α.

20. Η γνωστοποιηθείσα πράξη έχει εθνική διάσταση και υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεδομένου ότι, κατά δήλωση της γνωστοποιούσας και όπως προκύπτει και από τις προσκομισθείσες οικονομικές καταστάσεις των μερών [βλ. ανωτέρω υπό I.4], πληρούνται τα κριτήρια του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει.
21. Περαιτέρω, η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν έχει κοινοτική διάσταση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού 139/2004²⁶, διότι αφενός ο κύκλος εργασιών της ZENIΘ κατά το έτος 2017 δεν υπερβαίνει τα 250 εκ. ευρώ (άρθρο 1 παρ. 2 στοιχ. β) και αφετέρου δεν πραγματοποιεί σε καθένα από τρία τουλάχιστον κράτη μέλη κύκλο εργασιών άνω των 25 εκ. ευρώ

²⁴ ΔΟΥ Δ' Αθηνών, Α/Α 2933/18.05.2018.

²⁵ Στο πλαίσιο της γνωστοποίησης κατά τα προβλεπόμενα στο εδ. β' της παραγράφου 11 του άρθρου 8 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να συμπληρωθεί προσηκόντως ο φάκελος της γνωστοποίησης, η ΓΔΑ απέστειλε προς τη γνωστοποιούσα την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 3442/01.06.2018 επιστολή παροχής στοιχείων. Ο φάκελος συμπληρώθηκε στις 14.06.2018 με την υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολή της γνωστοποιούσας.

²⁶ Κανονισμός του Συμβουλίου 139/2004 της 20.01.2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κοινοτικός κανονισμός συγκεντρώσεων»), ΕΕ 2004 L 024/1.

(άρθρο 1 παρ. 3 στοιχ. γ), καθώς δραστηριοποιείται μόνον στην ελληνική αγορά²⁷.

22. Ενόψει των ανωτέρω, η παρούσα γνωστοποίηση υποβάλλεται αρμοδίως ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Π.4 ΥΠΑΓΩΓΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

23. Η γνωστοποιηθείσα πράξη συνιστά συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 περίπτωση (β) του Ν. 3959/2011, διότι οδηγεί σε μεταβολή της ποιότητας ελέγχου επί της εξαγοραζόμενης, δεδομένου ότι ο κοινός έλεγχος που ασκεί η ENI επί της ZENIΘ μετατρέπεται σε αποκλειστικό με τη μείωση του αριθμού των μετόχων της ZENIΘ, ήτοι την αποχώρηση της ΔΕΠΑ²⁸. Με την μετατροπή της ποιότητας της αποφασιστικής επιρροής που ασκεί η ENI επί της ZENIΘ, η υπό κρίση συναλλαγή θα επιφέρει μόνιμη μεταβολή στη δομή των συμμετεχουσών εταιριών, καθώς η ZENIΘ θα καταστεί θυγατρική κατά 100% της ENI και η ENI, μέσω της ENI gas, θα αποκτήσει το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της ZENIΘ και θα ασκεί μόνη αυτή καθοριστική επίδραση στη σύνθεση και στις αποφάσεις της ZENIΘ, και ως εκ τούτου αποκλειστικό έλεγχο επί αυτής κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 περίπτωση (β) του Ν. 3959/2011, σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου. Αναλυτικά:
24. Κατά την ημερομηνία της γνωστοποίησης, η ZENIΘ τελούσε υπό τον κοινό έλεγχο των μετόχων της, καθώς, δυνάμει των σχετικών διατάξεων του Καταστατικού της²⁹ και των από 27.06.2000 και 06.07.2000 συμβάσεων μετόχων για την ΕΠΑ/ΕΔΑ Θεσσαλονίκης³⁰ και την ΕΠΑ/ ΕΔΑ Θεσσαλίας³¹ αντίστοιχα:

(α) Τρία (3) από τα επτά (7) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ZENIΘ διορίζονται από την ENI και τρία (3) από τη ΔΕΠΑ, ενώ [...] ³².

(β) Για τη λήψη αποφάσεων του ΔΣ απαιτείται απαρτία τουλάχιστον 4 μελών του ΔΣ, ενώ απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία πέντε εβδόμων (5/7), ήτοι η παρουσία και η θετική ψήφος τουλάχιστον ενός μέλους που έχει διορισθεί είτε από την ENI είτε από τη ΔΕΠΑ ανά περίπτωση, για μεταξύ άλλων στρατηγικής φύσης ζητήματα όπως: α) η έγκριση των ετησίων οικονομικών καταστάσεων, τυχόν ουσιωδών τροποποιήσεων αυτών και του ετήσιου προϋπολογισμού και επιχειρησιακού σχεδίου³⁴, β) ο διορισμός, η παύση ή αντικατάσταση του Γενικού Διευθυντή της εταιρίας και ο καθορισμός και η ανάθεση αρμοδιοτήτων σε αυτόν³⁵, γ) η σύναψη δανείου άνω των 2.000.000 ευρώ και η παραχώρηση υποθηκών ή ενεχύρων άνω των 400.000 ευρώ³⁶, δ) η έγκριση σύναψης ή/ και ουσιώδους τροποποίησης συμβάσεων άνω των 700.000 ευρώ με αντισυμβαλλόμενο μέτοχο ή συγγενή εταιρία μετόχου και, στις υπόλοιπες

²⁷ Βλ. σελ. 6 της γνωστοποίησης.

²⁸ Βλ. σχετικά παρ. 83 και 89-90 Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης δικαιοδοσίας.

²⁹ Παράρτημα 2 της γνωστοποίησης.

³⁰ Παράρτημα [...] της υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολής της γνωστοποιούσας.

³¹ Παράρτημα [...] της υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολής της γνωστοποιούσας.

³² Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 12.

³³ Βλ. άρθρο 14 παρ. 2 Καταστατικού.

³⁴ Περ. (ε) παρ. 2 άρθρου 14 του καταστατικού της ZENIΘ. Κατ' εξαίρεση και σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων στο πρόσωπο μελών διοριζόμενων από τους μετόχους, η απόφαση λαμβάνεται με ομοφωνία των εναπομεινάντων 4 μελών, άλλως από το Γενικό Διευθυντή (παρ. 3 άρθρου 14 Καταστατικού ZENIΘ). Η εν λόγω πρόβλεψη δεν μεταβάλλει την κρίση περί του είδους του ασκούμενου ελέγχου.

³⁵ Περ. (στ) παρ. 2 άρθρου 14 Καταστατικού ZENIΘ.

³⁶ Περ. (η) παρ. 2 άρθρου 14 Καταστατικού ZENIΘ.

περιπτώσεις (πλην των συμβάσεων πώλησης ή/ και προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας), άνω των 1.700.000³⁷, ε) η έγκριση σύναψης ή/ και ουσιώδους τροποποίησης συμβάσεων πώλησης φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας άνω των 5.000.000 ευρώ ανά σύμβαση πώλησης, ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας εφόσον υπερβαίνει το 8% της συνολικής ποσότητας αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή με διάρκεια άνω του έτους³⁸ και στ) ο καθορισμός των βασικών αρχών που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων³⁹.

(γ) Για τη λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση (ΓΣ) απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, και συγκεκριμένα απαρτία 65% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου για τις αποφάσεις που εκ του νόμου απαιτείται απλή πλειοψηφία και 3/4, ήτοι 75%, για τις περιπτώσεις της εκ του νόμου αυξημένης πλειοψηφίας και, για την ψηφοφορία, τα ίδια ως άνω ποσοστά επί των εκπροσωπούμενων ψήφων⁴⁰.

25. Ήδη, δυνάμει του όρου 2 της Συμφωνίας, η ENI gas, η οποία επί του παρόντος κατέχει το 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ZENIΘ, αγοράζει από την έτερη μέτοχο ΔΕΠΑ το υπολειπόμενο 51% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας μετά των δικαιωμάτων ψήφου αυτής έναντι του τιμήματος που ορίζεται στον όρο [...] της εν λόγω σύμβασης και υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στους όρους αυτής. Με την ολοκλήρωση της υπό κρίση συναλλαγής, η ENI gas θα κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της ZENIΘ και, συνεπώς, τον αποκλειστικό έλεγχο αυτής. Η επερχόμενη δυνάμει των ανωτέρω μεταβολή στην ποιότητα του ελέγχου της ZENIΘ συνιστά πράξη συγκέντρωσης, χρήζουσα γνωστοποίησης.

III. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

III.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

26. Η αγορά του φυσικού αερίου (εφεξής και «ΦΑ») αποτελεί, όπως η αγορά ενέργειας στο σύνολό της, μια προοδευτικά απελευθερούμενη και επαναρυθμιζόμενη *ex ante* με κανόνες δικαίου αγορά⁴¹. Έτσι, ιδίως ως προς την προμήθεια (πώληση) ΦΑ έχει ήδη μεταβεί, τουλάχιστον νομοθετικά, από ένα καθεστώς κεντρικής ρύθμισης, με τη συμμετοχή ενός καθετοποιημένου μονοπωλητή, σε μια ανοικτή και ανταγωνιστική αγορά, με αμφίδρομη ελευθερία επιλογής προμηθευτών και πελατών, διεπόμενη από ίδιο κανονιστικό πλαίσιο. Αναλυτικά:
27. Ο Ν. 4001/2011⁴², ο οποίος αντικατέστησε σε μεγάλο βαθμό το Ν. 3428/2005 και ενσωμάτωσε επιμέρους διατάξεις της Οδηγίας 2009/73/ΕΕ (Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο), με απώτερο στόχο την ενίσχυση της απελευθέρωσης της αγοράς ΦΑ, ρυθμίζει τις δραστηριότητες της παραγωγής, προμήθειας (πώλησης), αγοράς, μεταφοράς, διανομής, αποθήκευσης, υγροποίησης και αεριοποίησης φυσικού αερίου εντός της ελληνικής επικράτειας, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως δραστηριότητες κοινής ωφέλειας και οι οποίες τελούν υπό την εποπτεία του κράτους.

³⁷ Περ. (θ) παρ. 2 άρθρου 14 Καταστατικού ZENIΘ.

³⁸ Περ. (ιγ) παρ. 2 άρθρου 14 Καταστατικού ZENIΘ.

³⁹ Περ. (ι) παρ. 2 άρθρου 14 Καταστατικού ZENIΘ.

⁴⁰ Άρθρο 23 και 24 Καταστατικού ZENIΘ. Επισημαίνεται περαιτέρω ότι κατ' εξαίρεση για την ανάκληση μελών ΔΣ και την έγερση αγωγών κατ' αυτών, η ΓΣ ευρίσκεται σε απαρτία εφόσον παρίσταται ή εκπροσωπείται το 20% του κεφαλαίου της.

⁴¹ Βλ. απόφαση ΕΑ 551/VI/2012, σκ. 18.

⁴² «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις (ΦΕΚ Α' 179/22.08.2011)».

28. Ο Ν. 4001/2011 τροποποιήθηκε⁴³ με σκοπό την περαιτέρω απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου, μέσω ιδίως (α) της άρσης ρυθμιστικών εμποδίων εισόδου επιχειρήσεων στις σχετικές αγορές, (β) της αναμόρφωσης του πλαισίου διανομής φυσικού αερίου δια της επιβολής στις κάθετα ολοκληρωμένες εταιρίες φυσικού αερίου⁴⁴ υποχρέωσης για νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων διαχείρισης δικτύων διανομής από τις δραστηριότητες προμήθειας φυσικού αερίου έως την 1η Ιανουαρίου 2017⁴⁵, και (γ) της σταδιακής διεύρυνσης του ορισμού του «Επιλέγοντος Πελάτη»⁴⁶, ο οποίος καταλαμβάνει πλέον, από 1ης Ιανουαρίου 2018, και όλους τους οικιακούς καταναλωτές⁴⁷.
29. Την εφαρμογή και εξειδίκευση του εν λόγω πλαισίου έχει αναλάβει, ως ανεξάρτητος ρυθμιστής, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (εφεξής και «ΡΑΕ») ⁴⁸.

III.2 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

30. Πρόκειται για τη μεταφορά φυσικού αερίου⁴⁹ εντός του ΕΣΦΑ, η οποία γίνεται μέσω δέσμευσης μεταφορικής ικανότητας παράδοσης⁵⁰ στα σημεία εισόδου του ΕΣΦΑ

⁴³ Με τους νόμους 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94/14.08.2015), 4337/2015 (ΦΕΚ Α' 129/17.10.2015), 4414/2016 (ΦΕΚ Α' 149/09.08.2016), 4423/2016 και συγκεκριμένα το άρθρο 55 (ΦΕΚ Α' 182/27.09.2016) και 4425/2016 και συγκεκριμένα το άρθρο 15 (ΦΕΚ Α' 185/30.09.2016).

⁴⁴ Βλ. σχετικά ορισμούς, άρθρο 2 του Ν. 4001/2011 «(ιε) Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Φυσικού Αερίου: Επιχείρηση Φυσικού Αερίου ή όμιλος επιχειρήσεων Φυσικού Αερίου, όπου: (αα) το ίδιο πρόσωπο ή τα ίδια πρόσωπα δικαιούνται, άμεσα ή έμμεσα, να ασκούν τον Έλεγχο, και (ββ) η εν λόγω επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων ασκούν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες Μεταφοράς, Διανομής, ΥΦΑ και αποθήκευσης και τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή Προμήθειας Φυσικού Αερίου».

⁴⁵ Οι δραστηριότητες διανομής και διαχείρισης δικτύων διανομής φυσικού αερίου ασκούσαν έως και την 31.12.2016 αποκλειστικά από τη ΔΕΠΑ και τις ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης στις αντίστοιχες γεωγραφικές περιοχές δραστηριότητάς τους.

⁴⁶ Βλ. σχετικά ορισμούς, άρθρο 2 του Ν. 4001/2011 «(ιθ) Επιλέγων Πελάτης: Ο Πελάτης που δικαιούται να επιλέγει Προμηθευτή ή αγοράζει απευθείας Φυσικό Αέριο ή ηλεκτρική ενέργεια».

Επιλέγοντες Πελάτες με βάση το άρθρο 82 του Ν. 4001/2011, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, είναι:

- Οι κάτοχοι άδειας ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο για την παραγωγή ενέργειας, ήδη από 01.07.2005.
- Όλοι οι μεγάλοι βιομηχανικοί πελάτες, με κατανάλωση άνω των 100 GWh κατ' έτος, ήδη από 15.11.2008.
- Όλοι οι Πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των οικιακών, που είναι εγκατεστημένοι εκτός των γεωγραφικών περιοχών αρμοδιότητας των ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας (ήδη από 22.08.2011).
- Εντός των γεωγραφικών περιοχών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας:
 - Όλοι οι Πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο με σκοπό να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο σε κινητήρες μέσω θαλάσσιας και χερσαίας μεταφοράς.
 - Όλοι οι Πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής, οι οποίοι κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες είχαν πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 2,2 GWh ανά θέση κατανάλωσης, ήδη από 20.08.2015.
 - Όλοι οι Μη Οικιακοί Πελάτες, οι οποίοι είχαν πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 2,2 GWh ανά θέση κατανάλωσης, από 01.01.2017.
- Όλοι οι Μη Οικιακοί Πελάτες, ανεξαρτήτως κατανάλωσης (περιλαμβανομένων των εναπομεινάντων μικρών βιομηχανικών και εμπορικών καταναλωτών), από 01.01.2018.
- Όλοι οι Οικιακοί Πελάτες, από 01.01.2018.

⁴⁷ Βλ. σχετικά ορισμούς, άρθρο 2 του Ν. 4001/2011 «(ιζ) Οικιακός Πελάτης: Ο Πελάτης που αγοράζει Φυσικό Αέριο ή ηλεκτρική ενέργεια για δική του οικιακή κατανάλωση, αποκλεισμένων των εμπορικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων».

⁴⁸ Η ΡΑΕ έχει αποφασιστικές αρμοδιότητες ως προς την αδειοδότηση των ενεργειακών δραστηριοτήτων, τον καθορισμό των τιμολογίων των μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων (χρεώσεις για την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς, διανομής, χρήσης εγκατάστασης υγροποιημένου φυσικού αερίου και εγκατάστασης αποθήκευσης φυσικού αερίου), τη ρύθμιση, τον έλεγχο και την εποπτεία της αγοράς φυσικού αερίου.

⁴⁹ Ορίζεται ως η διοχέτευση φυσικού αερίου μέσω δικτύου αγωγών πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg. Η διοχέτευση φυσικού αερίου μέσω δικτύου αγωγών πίεσης σχεδιασμού κάτω των 19 barg ορίζεται ως διανομή ΦΑ. Βλ. επόμενο κεφάλαιο.

⁵⁰ Η Δεσμευμένη Μεταφορική Ικανότητα Παράδοσης ορίζεται ως η μέγιστη ποσότητα φυσικού αερίου για κάθε σημείο εισόδου, την οποία ο διαχειριστής δεσμεύεται ότι δύναται να παραλαμβάνει από χρήστη μεταφοράς ανά

(Σιδηρόκαστρο, Κήποι, Ρεβυθούσα/Αγία Τριάδα) και παραλαβής στα σημεία εξόδου του ΕΣΦΑ.

31. Η ΔΕΠΑ από την ίδρυσή της διέθετε το ανεκχώρητο δικαίωμα προγραμματισμού, κατασκευής, κυριότητας και εκμετάλλευσης του ΕΣΦΑ, ενώ έως την ίδρυση του ΔΕΣΦΑ (θυγατρική εταιρία της ΔΕΠΑ με την επωνυμία «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου»), είχε οριστεί και ως ο Φορέας Διαχείρισης ΕΣΦΑ σε όλη την ελληνική επικράτεια. Το 2007 ο κλάδος μεταφοράς αερίου της ΔΕΠΑ μεταβιβάστηκε στο ΔΕΣΦΑ⁵¹, ο οποίος λειτουργεί ως ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς, έχει νομική και λειτουργική ανεξαρτησία από τη μητρική του εταιρία ΔΕΠΑ και ο οποίος απέκτησε έκτοτε το πλήρες και αποκλειστικό δικαίωμα στη λειτουργία, διαχείριση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη του ΕΣΦΑ. Ο ΔΕΣΦΑ ασκεί τη διαχείριση, συντήρηση και ανάπτυξη του ΕΣΦΑ σύμφωνα με τον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ⁵², ο οποίος θεσπίζεται με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από εισήγηση του ΔΕΣΦΑ.
32. Η αγορά της μεταφοράς φυσικού αερίου μπορεί να διακριθεί περαιτέρω σε:
- Πρωτογενή αγορά μεταφοράς: Πρόκειται για την αγορά, στην οποία η δραστηριότητα της μεταφοράς φυσικού αερίου ασκείται από το ΔΕΣΦΑ ως διαχειριστή του δικτύου. Ο ΔΕΣΦΑ συμβάλλεται με όποιον θέλει να μεταφέρει φυσικό αέριο, κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ, εφόσον είναι «Χρήστης ΕΣΦΑ».
 - Δευτερογενή αγορά μεταφοράς: Πρόκειται για την αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται αποκλειστικά οι «Χρήστες ΕΣΦΑ», οι οποίοι θέλουν να μεταπωλήσουν, εκχωρήσουν ή μισθώσουν δεσμευμένη μεταφορική ικανότητα παράδοσης και παραλαβής σε τρίτους.
33. Οι «Χρήστες ΕΣΦΑ»⁵³ μπορούν να είναι:
- Οι Προμηθευτές φυσικού αερίου⁵⁴,
 - Οι Επιλέγοντες πελάτες⁵⁵ για τις ποσότητες φυσικού αερίου που προμηθεύονται και

ημέρα στο συγκεκριμένο σημείο εισόδου, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταφοράς που έχει συνάψει με αυτόν (MWh/Ημέρα). Η Δεσμευμένη Μεταφορική Ικανότητα Παραλαβής ορίζεται ως η μέγιστη ποσότητα φυσικού αερίου για κάθε σημείο εξόδου, την οποία ο διαχειριστής δεσμεύεται ότι δύναται να παραδίδει σε χρήση μεταφοράς ανά ημέρα στο συγκεκριμένο σημείο εξόδου, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταφοράς που έχει συνάψει με αυτόν (MWh/Ημέρα) (βλ. Κώδικα Διαχείρισης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου, άρθρο 1 περ. 6 και 7).

⁵¹ Ο ΔΕΣΦΑ συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 3428/2005 περί απελευθέρωσης της αγοράς φυσικού αερίου. Το μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής εταιρίας ΔΕΣΦΑ ΑΕ καλύφθηκε από τη μητρική εταιρία ΔΕΠΑ ΑΕ κατά ποσοστό 100%. Η απόσχιση ολοκληρώθηκε με τα Προεδρικά Διατάγματα 33/2007 και 34/2007 (ΦΕΚ Α31/20.02.2007) και την ίδρυση της θυγατρικής εταιρίας ΔΕΣΦΑ ΑΕ στις 30.03.2007.

⁵² http://www.rae.gr/site/file/categories_new/about_rae/factsheets/2013/major/05122013_1?p=file&i=0.

⁵³ Βλ. άρθρο 72 Ν. 4001/2011.

⁵⁴ Όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της ΡΑΕ, http://www.rae.gr/site/categories_new/gas/network/entrance.csp, οι «Χρήστες ΕΣΦΑ», είναι, ανά κατηγορία δραστηριότητας, οι εξής:

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΕΡΙΟΥ, Μ & Μ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, EDISON ΕΛΛΑΣ Α.Ε, ΤΕΡΝΑ Α.Ε, GREEK ENVIRONMENTAL & ENERGY NETWORK Α.Ε, GREENSTEEL – CEDALION COMMODITIES Α.Ε, ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε, ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε, ΝRG TRADING HOUSE ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε, CORAL ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ, ΒΙ.ΕΝΕΡ. Α.Ε ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, Q CAPITAL INTERNATIONAL PARTNERS LTD, EDIL ΤΕΧΝΙΚΗ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, WATT & VOLT Α.Ε, GUNVOR INTERNATIONAL B.V, SINTEZ GREEN ENERGY CYPRUS LTD, ELINOIL ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ Α.Ε.

⁵⁵ **ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΕΣ ΠΕΛΑΤΕΣ:** ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ Α.Ε, ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΕΛΛΑΣ) ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε, ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ Α.Ε, ΕΛΡΕΔΙΣΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε, ΕΛΦΕ ΑΒΕΕ, ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε, ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε, ΚΟΡΙΝΘΟΣ POWER Α.Ε, ΕΛΠΕ Α.Ε, ΣΟΒΕΛ Α.Ε, ΣΙΔΕΝΟΡ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΧΑΛΥΒΑ Α.Ε, ΣΙΔΕΝΟΡ

- Κάθε πρόσωπο που παρέχει επαρκείς εγγυήσεις οικονομικής φερεγγυότητας και τεχνικής επάρκειας^{56, 57} για τη μεταφορά φυσικού αερίου.

III.3 ΔΙΑΝΟΜΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

34. Πρόκειται για τη διοχέτευση φυσικού αερίου μέσω δικτύου αγωγών, πλην των αγωγών πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg (δίκτυο μέσης και χαμηλής πίεσης)⁵⁸.
35. Οι άδειες διανομής (για κατασκευή δικτύου) και διαχείρισης δικτύου διανομής (για διαχείριση και εκμετάλλευση δικτύου) εκδίδονται από τη ΡΑΕ για τουλάχιστον 20 έτη και καταλαμβάνουν προσδιορισμένες γεωγραφικές περιοχές.
36. Οι δραστηριότητες διανομής φυσικού αερίου ασκούνται στην ελληνική επικράτεια αποκλειστικά από:
- την Εταιρία Διανομής Αερίου Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας, στη Θεσσαλία και το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης⁵⁹,
 - την Εταιρεία Διανομής Αερίου Αττικής (ΕΔΑ Αττικής), με διακριτικό τίτλο «Διανομή Αερίου Αττικής», η οποία συστάθηκε στις 02.01.2017 με την απόσχιση των κλάδων διανομής και προμήθειας της ΕΠΑ Αττικής και αποτελεί το Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου στην Αττική,
 - την εταιρία με την επωνυμία «Εταιρεία Διανομής Αερίου Λοιπής Ελλάδας Α.Ε.» και διακριτικό τίτλο «ΔΕΔΑ», η οποία επίσης συστάθηκε στις 02.01.2017 και η οποία αποτελεί το Διαχειριστή των Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου σε όλη την Ελλάδα, εκτός των Περιφερειών Αττικής, Θεσσαλίας και του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης.
37. Ωστόσο, έχει θεσπισθεί η δυνατότητα δραστηριοποίησης και άλλων εταιριών σε επιμέρους περιοχές της Ελλάδας, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 80 Γ του Ν. 4001/2011 (για παράδειγμα, εάν οι προαναφερόμενες εταιρίες αδρανήσουν ως προς την ανάπτυξη δικτύου για 18 μήνες)⁶⁰.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΧΑΛΥΒΑ Α.Ε, ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε, PROTERGIA Α.Ε, ΒΑ ΥΑΛΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε, ΑΝΘΞΑΛ Α.Ε ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ Α Ε, ΕΡΛΙΚΟΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΡΜΑΤΩΝ Α.Β.Ε, FITCO ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΧΑΛΚΟΡ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΟΥΜΑΝ, ΠΑΠΥΡΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΧΑΡΤΙΟΥ, ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ Α.Ε, ΕΛΒΑΛ Α.Ε, LPC Α Ε ΕΠΕΞ/ΣΙΑΣ & ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ & ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ.

⁵⁶ ΤΡΙΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ: EDISON S.p.A, ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS Α.Ε, Ε.ΟΝ. RUHRGAS AG, STATOIL ASA, ENGIE S.A, DUFENERGY S.A, ΕΛΛΑΓΡΟΠΗ ΑΕΒΕ, PROTOS ENERGY, TRAFIGURA NAT GAS LIMITED, ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ Α.Ε ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, DANSKE COMMODITIES A/S, SD PROJECT EAD.

⁵⁷ Στο Μητρώο Χρηστών ΕΣΦΑ περιλαμβάνονται και οι εταιρίες: TRANS ADRIATIC PIPELINE A.G, GASTRADE Α.Ε, G.M.M. Α.Ε LARKO, SONOCO ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ ΚΑΙ ΚΥΛΙΝΔΡΙΚΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ Α.Ε, ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ.Α.Ε, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΞΑΝΘΗΣ Α.Ε «ΡΟΔΟΠΗ», ΙΝΟΤΕΧ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΝΤΙΑΞΟΝ – ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΑΒΕΕ, οι οποίες ωστόσο δεν έχουν ταξινομηθεί σε κάποια από τις ως άνω κατηγορίες χρηστών ΕΣΦΑ.

⁵⁸ Η διοχέτευση φυσικού αερίου μέσω δικτύου αγωγών πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg ορίζεται ως μεταφορά ΦΑ. Βλ. προηγούμενο κεφάλαιο.

⁵⁹ Αστική περιοχή με κέντρο τη Θεσσαλονίκη. Αποτελείται από το σύνολο έξι (6) δήμων (Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά, Κορδελιού – Εύοσμου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης) και τμήμα του δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.

⁶⁰ Βλ. άρθρο 80 Γ παρ. 3 Ν. 4001/2011: «3. Οι ΕΔΑ που «προκύπτουν» σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80Α αποτελούν Διαχειριστές των αντίστοιχων Δικτύων Διανομής μέσα στα γεωγραφικά όρια που προβλέπουν οι Άδειες Διαχείρισης Δικτύου Διανομής που τους χορηγούνται. Για επιμέρους περιοχές εντός των γεωγραφικών ορίων που έχει χορηγηθεί Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής και οι οποίες: (α) δεν εντάσσονται στο εγκεκριμένο πρόγραμμα

38. Κύρια δραστηριότητα των τριών ανωτέρω επιχειρήσεων είναι η λειτουργία, η συντήρηση και η ανάπτυξη του δικτύου διανομής στις περιοχές αρμοδιότητάς τους, καθώς και η σύνδεση των κατοίκων με τρόπο ασφαλή και αποδοτικό. Η λειτουργία των εταιριών είναι ρυθμιζόμενη και διέπεται από τις αρχές της διαφανούς και αμερόληπτης μεταχείρισης των παραγόντων της αγοράς και της ισότιμης πρόσβασης των χρηστών του δικτύου σε αυτό. Ειδικότερα:
39. Οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών διανομής φυσικού αερίου ρυθμίζονται διεξοδικά από τη ΡΑΕ στον Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου, ο οποίος, σύμφωνα με το νόμο, πρέπει να διασφαλίζει την *«πρόσβαση των χρηστών στο δίκτυο κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών, του δικτύου»*⁶¹. Επιπροσθέτως, δυνάμει ρητής νομοθετικής πρόβλεψης⁶², η ΡΑΕ αποφασίζει τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των τιμολογίων *«Βασικών Δραστηριοτήτων»*, στα οποία περιλαμβάνονται τα τιμολόγια για την παροχή μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, *«ώστε τα Τιμολόγια αυτά να μην εισάγουν διακρίσεις και να αντικατοπτρίζουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών»* και δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της τη μεθοδολογία υπολογισμού τους και τα τιμολόγια μη ανταγωνιστικών υπηρεσιών, υποχρέωση που βαρύνει και τους διαχειριστές δικτύου.
40. Συγκριμένα, η ΡΑΕ εκδίδει *«Κανονισμό Τιμολόγησης»*, στον οποίο ρυθμίζει τις μεθοδολογίες τιμολόγησης με στόχο, μεταξύ άλλων *«(δ) {την} κάλυψη των δαπανών του Διαχειριστή Συστήματος ή Διανομής Φυσικού Αερίου για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων κοινής ωφέλειας που του έχουν επιβληθεί, (ε) {την} ενίσχυση του ελεύθερου ανταγωνισμού στην αγορά Φυσικού Αερίου, (στ) {την} τήρηση της αρχής της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αμεροληψίας»*, ενώ ειδικά μέσω της ρύθμισης της μεθοδολογίας τιμολόγησης της δραστηριότητας της διανομής επιδιώκεται η *«κάλυψη του κόστους του ανταλλάγματος που*

ανάπτυξης του εκάστοτε Δικτύου ή (β) εντάσσονται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, αλλά έχουν παρέλθει δεκαοκτώ (18) μήνες χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη από το χρονοδιάγραμμα που περιέχεται στην Άδεια Διανομής ανάπτυξη του Δικτύου, κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος πληροί τις προϋποθέσεις του Κανονισμού Αδειών, δύναται να υποβάλει αίτηση στη ΡΑΕ για τη χορήγηση Άδειας Διανομής και Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής για την ανάπτυξη Δικτύου στην εν λόγω επιμέρους περιοχή».

⁶¹ Βλ. άρθρο 80 παρ. 8 περ. (β) του Ν. 4001/2011, το οποίο αναλυτικά προβλέπει ότι *«8. Με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής, θεσπίζεται Κώδικας Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής, σύμφωνα με τον οποίο διενεργείται η διαχείριση, η συντήρηση και η ανάπτυξή του. Ο Κώδικας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και δύναται να τροποποιηθεί είτε με πρωτοβουλία της ΡΑΕ είτε κατόπιν αιτήματος του Διαχειριστή. Με τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου δύνανται να ρυθμίζονται ενδεικτικά τα ακόλουθα: [...] Οι όροι και οι προϋποθέσεις, σύμφωνα με τους οποίους ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση στο δίκτυο, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των χρηστών του δικτύου κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών του δικτύου».* Ο Κώδικας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου υιοθετήθηκε αρχικά με την υπ' αριθμ. 589/2016 απόφαση της ΡΑΕ (ΦΕΚ Β' 487/21.02.2017) και αναθεωρήθηκε με την υπ' αριθμ. 298/2018 απόφαση της ΡΑΕ (ΦΕΚ Β' 1507/02.05.2018). Βλ. τις σχετικές προβλέψεις του εν λόγω Κώδικα και το άρθρο 4 αυτού (Ισότιμη αντιμετώπιση Χρηστών και Τελικών Πελατών), το άρθρο 12 (Υπηρεσίες Βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου) ή το άρθρο 37 (Σύμβαση χρήσης του δικτύου διανομής), ιδίως παρ. 10 και 12 του εν λόγω άρθρου.

⁶² Αρ. 15 παρ. 1 του Ν. 4001/2011, το οποίο αναλυτικά έχει ως εξής: *«Η ΡΑΕ αποφασίζει, έξι (6) μήνες πριν από την έναρξη ισχύος τους, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 88 για το Φυσικό Αέριο και 140 για την ηλεκτρική ενέργεια, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των Τιμολογίων Μη Ανταγωνιστικών Δραστηριοτήτων, κατά τρόπο, ώστε τα Τιμολόγια αυτά να μην εισάγουν διακρίσεις και να αντικατοπτρίζουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών [...]».* Επί του ορισμού των Τιμολογίων Μη Ανταγωνιστικών Δραστηριοτήτων, βλ. αρ. 2 παρ. 1 (κγ) του Ν. 4001/2011 όπου ορίζεται ότι *«Τιμολόγια Μη Ανταγωνιστικών Δραστηριοτήτων: Τα τιμολόγια για τη χρέωση των Βασικών Δραστηριοτήτων Φυσικού Αερίου και τα τιμολόγια για τη χρέωση χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς και του Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας».* Επί του ορισμού των Βασικών Δραστηριοτήτων Φυσικού Αερίου, βλ. αρ. 2 παρ. 2 (δ) του ίδιου νόμου, όπου ορίζεται ότι *«Βασικές Δραστηριότητες Φυσικού Αερίου: Η παροχή υπηρεσιών Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, Διανομής Φυσικού Αερίου, Εγκατάστασης ΥΦΑ και Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου».*

καταβάλλεται από τον Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής στον κύριο αυτού για την παραχώρηση της χρήσης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης του Δικτύου»⁶³. Τα τιμολόγια, με βάση τα οποία οι διαχειριστές δικτύου διανομής εισπράττουν οποιοδήποτε αντάλλαγμα για κάθε βασική δραστηριότητα, καταρτίζονται από τον ανά περιοχή διαχειριστή, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προσδιορίζεται στον προαναφερόμενο Κανονισμό Τιμολόγησης, και υποβάλλονται προς έγκριση στη ΡΑΕ, η οποία οφείλει να αποφασίσει επ' αυτών εντός τριών (3) μηνών από το χρόνο υποβολής τους, ισχύουν δε από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως⁶⁴.

41. Σύμφωνα με το ανωτέρω νομικό πλαίσιο, η ΡΑΕ έχει εγκρίνει τον Κανονισμό Τιμολόγησης Βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου των δικτύων διανομής Αττικής, Θεσσαλονίκης, Θεσσαλίας και λοιπής Ελλάδας⁶⁵. Για την περιοχή της Θεσσαλίας – Θεσσαλονίκης τα σχέδια τιμολογίων για τη χρέωση της βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου του Δικτύου Διανομής της Θεσσαλονίκης και της Θεσσαλίας, βάσει της

⁶³ Αρ. 88 παρ. 1-2 Ν. 4001/2011, οι οποίες αναλυτικά προβλέπουν ότι «1. Με τον Κανονισμό Τιμολόγησης, ο οποίος εκδίδεται από τη ΡΑΕ, μετά από εισήγηση του κατά περίπτωση αρμόδιου Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς ή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου και δημόσια διαβούλευση, ρυθμίζεται η μεθοδολογία καθορισμού τιμολογίων για τη χρέωση κάθε Βασικής Δραστηριότητας. Κατά τη ρύθμιση της μεθοδολογίας τιμολόγησης για κάθε Βασική Δραστηριότητα επιδιώκεται: (α) Η σταθερότητα των τιμών προς όφελος των Χρηστών. (β) Η εύλογη απόδοση των απασχολούμενων, από τον Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου Φυσικού Αερίου, κεφαλαίων. (γ) Η παροχή υπηρεσιών, περιλαμβανόμενων υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, κατά τον πλέον αξιόπιστο, οικονομικό και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο. (δ) Η κάλυψη των δαπανών του Διαχειριστή Συστήματος ή Διανομής Φυσικού Αερίου για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων κοινής ωφέλειας που του έχουν επιβληθεί. (ε) Η ενίσχυση του ελεύθερου ανταγωνισμού στην αγορά Φυσικού Αερίου. (στ) Η τήρηση της αρχής της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αμεροληψίας. (ζ) Η παροχή βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων κινήτρων για την αποδοτική λειτουργία, το συνετό προγραμματισμό και την ανάπτυξη της υποδομής που απαιτείται για την άσκηση της Βασικής Δραστηριότητας, την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και την υποστήριξη ερευνητικών δραστηριοτήτων των διαχειριστών που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους. (η) Η συνεκτίμηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της εκάστοτε αγοράς, όπως η τυχόν διαφοροποίηση κόστους που οφείλεται στην τοπολογία του Συστήματος ή του Δικτύου. (θ) Η παροχή κινήτρων για χρεώσεις που αφορούν νέους καταναλωτές και εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης. (ι) Η πραγματοποίηση νέων επενδύσεων σε Συστήματα ή Δίκτυο Διανομής Φυσικού Αερίου για την ασφαλή τροφοδοσία, τη βιωσιμότητά τους και την εξυπηρέτηση της αναμενόμενης μελλοντικής ζήτησης. (ια) Για την τιμολόγηση της Δραστηριότητας της Διανομής. Η κάλυψη του κόστους του ανταλλάγματος που καταβάλλεται από τον Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής στον κύριο αυτού για την παραχώρηση της χρήσης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης του Δικτύου. 2. Εντός ενός (1) μηνός από τη θέση σε ισχύ του Κανονισμού Τιμολογίων της παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, η ΔΕΠΑ ΑΕ, υπό την ιδιότητά της ως Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής Λοιπής Ελλάδος, και οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης, υπό την ιδιότητά τους ως Διαχειριστών των Δικτύων των αντίστοιχων γεωγραφικών περιοχών υποβάλλουν προς έγκριση στη ΡΑΕ τα τιμολόγια με βάση τα οποία εισπράττουν αντάλλαγμα για κάθε Βασική Δραστηριότητα που παρέχουν στους Χρήστες, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται δια του παρόντος. Από το χρόνο θέσης του παρόντος σε ισχύ έως και τον χρόνο θέσης σε ισχύ των ανωτέρω τιμολογίων, η τιμή για την παροχή Βασικών Δραστηριοτήτων προς τους Χρήστες από τη ΔΕΠΑ ΑΕ και τις ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης ορίζεται σε τέσσερα (4) ευρώ ανά MWh».

⁶⁴ Αρ. 88 παρ. 4 – 5 Ν. 4001/2011, οι οποίες αναλυτικά προβλέπουν ότι: «4. Τα τιμολόγια με βάση τα οποία ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής εισπράττει οποιοδήποτε αντάλλαγμα για κάθε Βασική Δραστηριότητα καταρτίζονται από τον Διαχειριστή, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προσδιορίζεται στον Κανονισμό Τιμολόγησης, υποβάλλονται προς έγκριση στη ΡΑΕ, η οποία οφείλει να αποφασίσει επ' αυτών εντός τριών (3) μηνών από το χρόνο υποβολής τους, και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 5. Με εξαίρεση τους Διαχειριστές ΑΣΦΑ [Ενν: Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου], στους οποίους χορηγείται απαλλαγή κατά τις διατάξεις του άρθρου 76, τα τιμολόγια με βάση τα οποία ο κάθε Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου εισπράττει οποιοδήποτε αντάλλαγμα για κάθε Βασική Δραστηριότητα, καταρτίζονται από τον εκάστοτε Διαχειριστή σύμφωνα με τον Κανονισμό Τιμολόγησης και εγκρίνονται με απόφαση της ΡΑΕ και ισχύουν το αργότερο από τα δύο κατωτέρω χρονικά σημεία: (α) είτε από τον τρίτο μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης της ανωτέρω απόφασης της ΡΑΕ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (β) είτε από τον έβδομο μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του Κανονισμού Τιμολόγησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως [...]».

⁶⁵ Έγκριση Κανονισμού Τιμολόγησης Βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου των δικτύων διανομής Αττικής, Θεσσαλονίκης, Θεσσαλίας και λοιπής Ελλάδας. Απόφαση ΡΑΕ 328/2016 (ΦΕΚ Β' 3067/26.09.2016).

μεθοδολογίας του ως άνω Κανονισμού, υποβλήθηκαν προς έγκριση στη ΡΑΕ από τις ΕΠΑ Θεσσαλίας – Θεσσαλονίκης, πριν από τη δημιουργία της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας⁶⁶.

42. Όπως και ο ΔΕΣΦΑ, η ΕΔΑ Θεσσαλονίκης - Θεσσαλίας είναι επιχειρησιακά και λειτουργικά αυτόνομη από τους μετόχους της. Ειδικότερα, δυνάμει του Ν. 4001/2011^{67,68} θεσπίστηκε ο

⁶⁶ Για την Έγκριση Τιμολογίου για τη χρέωση της Βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου του Δικτύου Διανομής Θεσσαλονίκης βλ. Απόφαση ΡΑΕ 346/2016, όπως δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 3490/31.10.2016. Για την Έγκριση Τιμολογίου για τη χρέωση της Βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου του Δικτύου Διανομής Θεσσαλίας βλ. Απόφαση ΡΑΕ 347/2016, όπως δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 3537/03.11.2016.

⁶⁷ Βλ. άρθρο 80Α Ν. 4001/2011: «3. Έως την 1η Ιανουαρίου 2017 οι υφιστάμενες ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας υποχρεούνται να προβούν στο νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό της δραστηριότητας Διαχείρισης των Δικτύων Διανομής Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας από τις λοιπές δραστηριότητές τους, με την εισφορά κατά τη διακριτική τους ευχέρεια, εναλλακτικά, είτε του κλάδου Διανομής είτε του κλάδου Προμήθειας καθεμιάς από αυτές, κατά το στάδιο ίδρυσης ΕΔΑ ή νέας ΕΠΑ αντίστοιχα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του κ.ν. 2190/1920. Στην περίπτωση εισφοράς του κλάδου Προμήθειας η επωνυμία των υφιστάμενων ΕΠΑ μπορεί να τροποποιηθεί αναλόγως και οι υφιστάμενες ΕΠΑ θα μετονομαστούν σε Εταιρείες Διανομής Αερίου. Οι υφιστάμενες ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας μπορεί να εισφέρουν από κοινού τον κλάδο Διανομής ή Προμήθειας καθεμιάς από αυτές, κατά το στάδιο ίδρυσης μίας κοινής ΕΔΑ ή νέας ΕΠΑ αντίστοιχα, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας μετέχουν οι ως άνω δύο εισφέρουσες εταιρείες κατ' αναλογία της εισφοράς τους. Για τους σκοπούς του παρόντος ως κλάδοι Διανομής και Προμήθειας νοούνται οι ομώνυμες αυτόνομες οργανωμένες λειτουργικές μονάδες των υφιστάμενων ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων καθεμιάς από τις ανωτέρω υφιστάμενες ΕΠΑ και των συναφών με αυτά απαιτήσεων και υποχρεώσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ως άνω μονάδων».

⁶⁸ Βλ. και άρθρο 80 παρ. 5: «Όταν ο κάτοχος Άδειας Διανομής ή/και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής μετέχει σε Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας, πρέπει να είναι ανεξάρτητος από άλλους κλάδους ή τμήματα της Επιχείρησης αυτής, τουλάχιστον κατά τη νομική μορφή, την οργάνωση και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Για το σκοπό αυτόν:

«α) Τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση του κατόχου της Άδειας Διανομής ή/και της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν στη διοίκηση, σε κλάδους ή τμήματα της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας ή άλλης Συνδεδεμένης Επιχείρησης της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας, που έχουν την ευθύνη, άμεσα ή έμμεσα, για τη λειτουργία της παραγωγής, μεταφοράς και προμήθειας φυσικού αερίου.

β) Τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση του κατόχου της Άδειας Διανομής ή/και της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής δεν επιτρέπεται να έχουν ίδια συμφέροντα, τα οποία παρεμποδίζουν την άσκηση των καθηκόντων τους, κατά τρόπο ανεξάρτητο και αντικειμενικό.

γ) Ο κάτοχος της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής λαμβάνει αποφάσεις για τους πόρους και τις επενδύσεις που απαιτούνται για τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του Δικτύου Διανομής, ανεξάρτητα από την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η λήψη των αποφάσεων αυτών δεν αποκλείει διαδικασίες συντονισμού, ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία της επιχειρηματικής εποπτείας της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης σχετικά με την απόδοση των επενδύσεων. Η μητρική εταιρεία μπορεί να εγκρίνει ιδίως το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης ή άλλο ισοδύναμο μέσο, χωρίς να αποκτά δικαίωμα επέμβασης με οποιονδήποτε τρόπο στη διαχείριση, την καθημερινή λειτουργία ή τις επί μέρους αποφάσεις που αφορούν την αναβάθμιση του Δικτύου Διανομής, εφόσον δεν σημειώνεται υπέρβαση του χρηματοδοτικού πλαισίου που έχει εγκριθεί. Δεν επιτρέπεται στη μητρική επιχείρηση να δίνει εντολές σχετικά με την καθημερινή λειτουργία ή τις επί μέρους αποφάσεις σχετικά με την κατασκευή ή την αναβάθμιση του Δικτύου Διανομής, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τους όρους του εγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχεδίου ή οποιουδήποτε ισοδύναμου μέσου.

δ) Ο κάτοχος της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής καταρτίζει και εφαρμόζει πρόγραμμα συμμόρφωσης, στο οποίο αναφέρει τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται οποιαδήποτε μεροληπτική συμπεριφορά υπέρ της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης και να διασφαλίζεται η δέουσα παρακολούθηση της τήρησης του προγράμματος. Στο πρόγραμμα συμμόρφωσης καθορίζονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των υπαλλήλων για την επίτευξη του εν λόγω στόχου. Το πρόγραμμα αυτό υπόκειται στην έγκριση της ΡΑΕ, η οποία θεωρείται ως παρασχεθείσα, εφόσον η ΡΑΕ δεν διατυπώσει αντιρρήσεις εντός τριών (3) εβδομάδων από την υποβολή του προγράμματος προς έγκριση. Το εγκεκριμένο πρόγραμμα συμμόρφωσης αναρτάται στην ιστοσελίδα του κατόχου της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής εντός πέντε (5) ημερών από την έγκρισή του. Υπό την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της ΡΑΕ, όπως αυτές προσδιορίζονται με το άρθρο 20 του παρόντος, η συμμόρφωση προς το πρόγραμμα υπόκειται στον ανεξάρτητο έλεγχο του επιφορτισμένου με την παρακολούθηση του προγράμματος συμμόρφωσης στελέχους ή οργάνου του κατόχου της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής που ενεργεί ως υπεύθυνος συμμόρφωσης και έχει πρόσβαση σε κάθε αναγκαία πληροφορία του διαχειριστή και κάθε θυγατρικής εταιρείας του για την εκπλήρωση των καθηκόντων του. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης υποβάλλει εγγράφως στη ΡΑΕ, μέχρι και την 31η Μαρτίου έκαστου έτους, ετήσια έκθεση στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί

νομικός και λειτουργικός διαχωρισμός των δραστηριοτήτων διανομής των ΕΠΑ από τις λοιπές δραστηριότητες των ΕΠΑ μέχρι την 01.01.2017 και, σε συμμόρφωση με την ανωτέρω υποχρέωση, οι δραστηριότητες διανομής και διαχείρισης των δικτύων διανομής Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης εκχωρήθηκαν και ασκούνται πλέον από την ΕΔΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας^{69,70}.

43. Όπως περαιτέρω επισημαίνεται από τη γνωστοποιούσα⁷¹, υλοποιήθηκε και ο λειτουργικός διαχωρισμός των εταιριών. Ειδικότερα, από τις 30.12.2016 τα γραφεία διοίκησης και εξυπηρέτησης πελατών της ZENITH και της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης - Θεσσαλίας βρίσκονται σε διαφορετικές διευθύνσεις⁷² και λειτουργούν υπό πλήρη λειτουργική και επιχειρησιακή ανεξαρτησία, με την συνακόλουθη απαιτούμενη μεταφορά δραστηριοτήτων και προσωπικού. Κατά δε τα σχετικά διαλαμβανόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής⁷³, η επικοινωνία μεταξύ των εταιριών προμήθειας και διανομής διενεργείται κατά τρόπο διαφανή, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών. Συγκεκριμένα, κατά τη γνωστοποιούσα, η ΕΔΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας χρησιμοποιεί ηλεκτρονική πλατφόρμα (e-portal) με σκοπό την ισότιμη, διαφανή και απευθείας επικοινωνία με το σύνολο των Χρηστών του Δικτύου⁷⁴ και ενόψει της σχετικής εκ του νόμου απαγόρευσης διακριτικής μεταχείρισης⁷⁵,

σχετικά με την τήρηση του προγράμματος συμμόρφωσης, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της ΡΑΕ εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή της. Ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να συμμορφωθεί με τις υποδείξεις της ΡΑΕ και να υποβάλει προς έγκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, νέο πρόγραμμα συμμόρφωσης εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της Απόφασης της ΡΑΕ. Η ΡΑΕ δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος συμμόρφωσης του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής μέχρι και την 30ή Απριλίου εκάστου έτους.

(ε) Οι ανακοινώσεις και τα σήματα του κατόχου Άδειας Διανομής και του κατόχου Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής δεν πρέπει να προκαλούν σύγχυση όσον αφορά στη χωριστή ταυτότητα του κλάδου προμήθειας της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας».

⁶⁹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. 30644 πράξη απόσχισης των κλάδων προμήθειας των ΕΠΑ Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης (Παράρτημα ΣΤ.1 στην υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολή της γνωστοποιούσας), καθώς και την εν λόγω επιστολή (υπό ερώτημα 6) και τη γνωστοποίηση (σελ. 30).

⁷⁰ Αντίστοιχα και οι ΔΕΠΑ και ΕΠΑ Αττικής προέβησαν σε διαχωρισμό των δραστηριοτήτων προμήθειας από εκείνες της διανομής με την απόσχιση των σχετικών κλάδων δραστηριοτήτων και τη σύσταση των εταιριών διανομής ΔΕΔΑ και ΕΔΑ Αττικής.

⁷¹ Βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολή της γνωστοποιούσας, υπό ερώτηση 6, υποσημείωση 3.

⁷² Όπως προκύπτει και από τις ιστοσελίδες των δύο εταιριών.

⁷³ Βλ. άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής.

⁷⁴ Όπως αναφέρεται από τη γνωστοποιούσα (υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολή), δεν υφίσταται σχέση επικάλυψης σε κανένα πρωτογενές ή δευτερεύον πληροφοριακό σύστημα, ιστότοπο, βάση δεδομένων, εφαρμογή κ.λπ. μεταξύ των εταιριών διανομής και προμήθειας, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τις ιστοσελίδες των δύο εταιριών.

⁷⁵ Βλ. άρθρο 80 παρ. 8 Ν. 4001/2011, περ (β) και (γ): «δ. Με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής, θεσπίζεται Κώδικας Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής, σύμφωνα με τον οποίο διενεργείται η διαχείριση, η συντήρηση και η ανάπτυξη του. Ο Κώδικας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και δύναται να τροποποιηθεί είτε με πρωτοβουλία της ΡΑΕ είτε κατόπιν αιτήματος του Διαχειριστή. Με τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου δύναται να ρυθμίζονται ενδεικτικά τα ακόλουθα: [...] (β) Οι όροι και οι προϋποθέσεις, σύμφωνα με τους οποίους ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση στο Δίκτυο, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των χρηστών του Δικτύου κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών του Δικτύου. (γ) Οι όροι και προϋποθέσεις για τη σύνδεση εγκαταστάσεων πελατών με το δίκτυο διανομής, βάσει αντικειμενικών τεχνοοικονομικών κριτηρίων, καθώς και η διαδικασία προσωρινής άρνησης της σύνδεσης στο δίκτυο, η οποία πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς. Τα στοιχεία που ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να παρέχει στους αιτούντες σε περίπτωση προσωρινής άρνησης σύνδεσης, σχετικά με δυνατότητες μελλοντικής εξυπηρέτησης του αιτήματός τους, όπως τυχόν προγραμματιζόμενη ή σχεδιαζόμενη ανάπτυξη του Δικτύου που θα επιτρέψει τη σύνδεσή τους και το χρόνο υλοποίησής της, επέκταση ή/και ενίσχυση του Δικτύου που θα επέτρεπε τη σύνδεσή τους, καθώς και το σχετικό κόστος και τον απαιτούμενο χρόνο για την υλοποίησή της, δυνατότητες ομαδοποίησης εκκρεμών αιτήσεων σύνδεσης για τον επιμερισμό του κόστους της απαιτούμενης ανάπτυξης του Δικτύου. Η παροχή των παραπάνω στοιχείων μπορεί να γίνεται έναντι χρέωσης, το ύψος της οποίας προσδιορίζεται σύμφωνα με τις

διαχειρίζεται τις αιτήσεις για παροχή υπηρεσιών κατά τρόπο διαφανή, αμερόληπτο και αποτελεσματικό, ο οποίος δεν εισάγει διακρίσεις μεταξύ των αιτούντων χρηστών, βάσει της αρχής της χρονικής προτεραιότητας. Περαιτέρω, σε συμμόρφωση με την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία για την ανεξαρτησία των διαχειριστών δικτύου διανομής, κατόπιν της επιτυχούς ολοκλήρωσης του μεθοδολογικού σχεδιασμού του σχετικού Σχεδίου Ελέγχου Συμμόρφωσης (“Compliance Audit Plan”), η εταιρία έχει υποβάλει και αναμένει την έγκριση του σχετικού Προγράμματος Συμμόρφωσης από τη ΡΑΕ.

44. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η ZENIΘ και η ΕΔΑ Θεσσαλονίκης- Θεσσαλίας, σε συμμόρφωση και με τη σχετική απαίτηση του άρθρου 80 παρ. 5 του Ν. 4001/2011, έχουν διαφορετικά μέλη ΔΣ⁷⁶, στο δε από 26.01.2017 Καταστατικό της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης- Θεσσαλίας⁷⁷ προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι (άρθρο 18): «[...] Επίσης, κατ’ εφαρμογή του άρθρου 80 παρ. 5 του Ν. 4001/2011, όπως ισχύει τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση της Εταιρείας δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν στη διοίκηση, σε κλάδους ή τμήματα της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας ή άλλης Συνδεδεμένης Επιχείρησης της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας εκάστου εκ των μετόχων, τα οποία έχουν τη ευθύνη άμεσα ή έμμεσα, για τη λειτουργία της παραγωγής, μεταφοράς και προμήθειας φυσικού αερίου [...]».

III.4 ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

45. Η αγορά της προμήθειας (πώλησης) φυσικού αερίου μπορεί να διακριθεί σε αγορά χονδρικής και λιανικής προμήθειας [βλ. αναλυτικά κατωτέρω υπό IV.3.2]. Πρόκειται για μία ελάχιστη ρυθμισμένη αγορά⁷⁸ στην οποία δύναται να δραστηριοποιηθεί μη περιορισμένος αριθμός επιχειρήσεων, υπό την προϋπόθεση απόκτησης της προβλεπόμενης άδειας προμήθειας φυσικού αερίου⁷⁹, η οποία χορηγείται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, η οποία τηρεί το Μητρώο Αδειών Φυσικού Αερίου.
46. Σειρά ρυθμιστικών παρεμβάσεων την τελευταία δεκαετία κατέστησαν δυνατή και σταδιακά έτι ευχερέστερη τη δραστηριοποίηση και αδειοδότηση παρόχων, τόσο σε επίπεδο χονδρικής όσο και σε επίπεδο λιανικής, και ιδίως (α) οι πρόνοιες του Κανονισμού 715/2009 αναφορικά με την ίση πρόσβαση στα δίκτυα μεταφοράς και εγκαταστάσεων ΥΦΑ⁸⁰, (β) οι πρόνοιες του Κανονισμού 459/2017 για τη θέσπιση κώδικα δικτύου σχετικά με μηχανισμούς κατανομής δυναμικότητας⁸¹, (γ) η δυνατότητα δέσμευσης μεταφορικής ικανότητας μέσω δημοπρασιών στα σημεία εισόδου του Συστήματος⁸², (δ) οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η ΔΕΠΑ ενώπιον της

διατάξεις του άρθρου 88 [...]. Βλ. και τις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής, όπως το άρθρο 4 αυτού: «Ο Διαχειριστής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του διασφαλίζει την αποφυγή κάθε διάκρισης μεταξύ Χρηστών και Τελικών Πελατών, πέραν των περιπτώσεων που ρητώς καθορίζονται στον παρόντα Κώδικα». Βλ. επίσης τα άρθρα 12 επ. του εν λόγω Κώδικα.

⁷⁶ Βλ. τη σύνθεση ΔΣ στις ιστοσελίδες αυτών.

⁷⁷ Παράρτημα Δ.1 της υπ’ αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολής της γνωστοποιούσας.

⁷⁸ Βλ. Αποφάσεις ΕΑ υπ’ αριθμ. 551/VI/2012 και 555/VII/2012.

⁷⁹ Βλ. άρθρο 81 του Ν. 4001/2011.

⁸⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1775/2005, ΕΕ 2009 L 211/ 36.

⁸¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/459 της Επιτροπής της 16ης Μαρτίου 2017 για τη θέσπιση κώδικα δικτύου σχετικά με μηχανισμούς κατανομής δυναμικότητας στα συστήματα μεταφοράς αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 984/2013, ΕΕ 2017 L 72/1.

⁸² Βλ. Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 984/2013 της Επιτροπής της 14ης Οκτωβρίου 2013 για τη θέσπιση κώδικα δικτύου σχετικά με μηχανισμούς κατανομής δυναμικότητας στα συστήματα μεταφοράς αερίου και για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 273/15.10.2013)

Επιτροπής Ανταγωνισμού για τη μετατροπή των μακροχρόνιων συμβάσεων σε βραχυχρόνιες και την ενίσχυση της ευελιξίας των πελατών ως προς την επιλογή ή/και αλλαγή προμηθευτή, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης έως και 20% των συνολικών ποσοτήτων αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών και (ε) η σταδιακή⁸³ διεύρυνση των ομάδων πελατών με δυνατότητα να επιλέγουν προμηθευτή ΦΑ, η οποία οδήγησε στην πλήρη απελευθέρωση της αγοράς την 01.01.2018 με την ένταξη και των οικιακών καταναλωτών στους «επιλέγοντες πελάτες». Έτσι, την τριετία 2015-2017 πλήθος παρόχων έχουν αδειοδοτηθεί σχετικά⁸⁴ και έως και την 12η Φεβρουαρίου 2018, σαράντα (40) επιχειρήσεις συνολικά είχαν εγγραφεί στο Μητρώο Αδειών Φυσικού Αερίου⁸⁵.

47. Βασικός προμηθευτής φυσικού αερίου στην Ελλάδα είναι η ΔΕΠΑ, η οποία ιδρύθηκε το 1988, ως θυγατρική εταιρία της Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου (ΔΕΠ), με σκοπό την εισαγωγή του φυσικού αερίου στην ελληνική ενεργειακή αγορά. Η ΔΕΠΑ έχει συνάψει μακροχρόνιες συμβάσεις προμήθειας ΦΑ με τις εταιρίες Gazprom (Ρωσία), Botas (Τουρκία) και Sonatrach (Αλγερία).
48. Ειδικότερα, η ΔΕΠΑ προμηθεύεται φυσικό αέριο από: (α) τη Ρωσία (Gazprom) από το 1996, με σημείο εισόδου στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου⁸⁶ (εφεξής και «ΕΣΦΑ»)

και απόφαση ΡΑΕ 518/2016 «Διαδικασία δημοπρασιών για τη δέσμευση και κατανομή δυναμικότητας στο Σημείο Διασύνδεσης Κιλκίς-Σιδηρόκαστρο για το μεταβατικό διάστημα από 1.1.2017 έως και 30.09.2017». Σημειώνεται ότι ο εν λόγω Κανονισμός έχει αντικατασταθεί από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/459 της Επιτροπής, της 17ης Μαρτίου 2017, για τη θέσπιση κώδικα δικτύου σχετικά με μηχανισμούς κατανομής δυναμικότητας στα συστήματα μεταφοράς αερίου και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 984/2013 (ΕΕ L 72/17.3.2017).

⁸³ Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 46.

⁸⁴ Από το σύνολο των σαράντα (40) χορηγηθεισών αδειών είκοσι δύο (22) άδειες έχουν δοθεί την τελευταία τριετία και ανά έτος, ως εξής: πέντε (5) άδειες έχουν δοθεί το 2015, έξι (6) το 2016 και έντεκα (11) το 2017.

⁸⁵ Οι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Αδειών Φυσικού Αερίου της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, ανά έτος αδειοδότησης, είναι οι εξής: 2001: 1. ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε., 2. ΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε., 3. ΕΠΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε., 2011: 4. ΔΕΠΑ Α.Ε., 5. ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS Α.Ε., 6. Μ&Μ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, 7. HELLAS POWER Α.Ε. (πρώην AEGEAN POWER Α.Ε.), 8. EDISON ΕΛΛΑΣ Α.Ε., 9. GASTRADE Α.Ε., 10. ENIMEX GAS, 2012: 11. ΤΕΡΝΑ Α.Ε., 12. ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε., 2013: 13. GUNVOR INTERNATIONAL B.V., 2014: 14. GREEK ENVIRONMENTAL & ENERGY NETWORK Α.Ε., 15. TRANS ADRIATIC PIPELINE AG, 16. GASELA GmbH, 17. HELLAS EDIL S.A., 18. GREENSTEEL - CEDALION COMMODITIES Α.Ε., 2015: 19. WATT AND VOLT Α.Ε., 20. NRG TRADING HOUSE Α.Ε., 21. ΑΦΟΙ ΣΟΥΡΛΑ Α.Τ.Ε.Β.Ε., 22. ΜΑΚΙΟΣ Α.Ε., 23. ΕΛΙΝΟΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ Α.Ε., 2016: 24. PROTERGIA ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ POWER Α.Ε., 25. ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Β.Ε.Α.Ε., 26. VOLTERRA Α.Ε., 27. BI.ENERP Α.Ε., 28. CORAL Α.Ε., 29. PNG ΕΠΕ, 2017: 30. ΑΙΓΑΙΟΝ ΟΙΛ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ, 31. Q CAPITAL INTERNATIONAL PARTNERS LIMITED, 32. ΡΕΒΟΪΛ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ, 33. ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ Α.Ε., 34. SINTEZ GREEN ENERGY CYPRUS LTD. 35. GS GAS AEBEY, 36. ΝΗΣΟΓΚΑΖ Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΓΡΑΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΙΔΩΝ, 37. KEN Α.Ε., 38. GAS TECHNIC I.K.E., 39. ELPEDISON Α. Ε., 40. ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΕΛΛΑΣ) ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.

⁸⁶ Βλ. σχετικά άρθρο 67 Ν. 4001/2011: «1. Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) είναι το Σύστημα Φυσικού Αερίου το οποίο περιλαμβάνει:

(α) Το υφιστάμενο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου εντός της Ελληνικής Επικράτειας, αποτελούμενο από τον κεντρικό αγωγό και τους κλάδους του και τις προγραμματισμένες επεκτάσεις και ενισχύσεις του ΕΣΦΑ, τις εγκαταστάσεις μέτρησης, ρύθμισης, συμπίεσης και αποσυμπίεσης, το σύστημα ελέγχου λειτουργίας, επικοινωνιών και τηλεχειρισμού, τα κέντρα λειτουργίας και συντήρησης, τα κέντρα ελέγχου κατανομής φορτίου και γενικά τις εγκαταστάσεις που αποτελούν στοιχεία της λειτουργίας και της υποστήριξης του Συστήματος Μεταφοράς, καθώς και τα υφιστάμενα σημεία εισόδου του μετρητικού σταθμού Σιδηροκάστρου και Αγίας Τριάδας Μεγάρων Αττικής και των Κήπων Έβρου. Ο εσωτερικός χώρος των αγωγών του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου δεν αποτελεί Εγκατάσταση Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου.

(β) Την Εγκατάσταση Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) στη νήσο Ρεβυθούσα. Οι δεξαμενές ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα δεν αποτελούν Εγκατάσταση Αποθήκευσης και χρησιμοποιούνται μόνο για προσωρινή αποθήκευση του ΥΦΑ πριν από την επαναεριοποίησή του και την έγχυση του στο Σύστημα Μεταφοράς.

(γ) Τα έργα επέκτασης και ενίσχυσης του ΕΣΦΑ, τις εγκαταστάσεις, τις διασυνδέσεις, τις υποδομές ή τους χώρους αποθήκευσης και επανεισαγωγής Φυσικού Αερίου στο ΕΣΦΑ που εκτελούνται σύμφωνα με το εγκεκριμένο

το Σιδηρόκαστρο, και το διανέμει στην ελληνική επικράτεια μέσω αγωγού μήκους 512 χλμ. από τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα (Προμαχώνας) έως την Αττική, (β) την Τουρκία (Botas) από το 2007, μέσω του αγωγού Ελλάδα - Τουρκίας, με σημείο εισόδου στο ΕΣΦΑ τους Κήπους και (γ) την Αλγερία (Sonatrach) από το 2000, ως Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο (ΥΦΑ - LNG), μέσω υγραεριοφόρων ΦΑ πλοίων, με σημείο εισόδου στο ΕΣΦΑ τη Ρεβυθούσα. Επιπλέον, από το 2019 η ΔΕΠΑ θα προμηθεύεται φυσικό αέριο και από το Αζερμπαϊτζάν (Socar).

49. Η ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στη μεταφορά, τη διανομή, τη χονδρική και τη λιανική προμήθεια φυσικού αερίου, ήτοι σε όλα τα στάδια των αγορών του φυσικού αερίου εκτός της παραγωγής. Ειδικότερα, βάσει της κείμενης νομοθεσίας δύναται να είναι ο άμεσος πάροχος φυσικού αερίου σε: (α) ηλεκτροπαραγωγούς, επιλέγοντες πελάτες ήδη από 01.07.2005, (β) βιομηχανικούς καταναλωτές, με ετήσια κατανάλωση άνω των 10 εκατ. κυβικών μέτρων, επιλέγοντες πελάτες ήδη από 15.11.2008, (γ) υφιστάμενες Εταιρίες Παροχής Αερίου (ΕΠΑ), (δ) πελάτες συμπεριλαμβανομένων των οικιακών, σε περιοχές όπου δεν έχουν συσταθεί Εταιρίες Παροχής Αερίου⁸⁷, επιλέγοντες πελάτες ήδη από 22.08.2011, (ε) μη οικιακούς πελάτες, με ετήσια κατανάλωση άνω των 2,2 GWh, σε περιοχές όπου έχουν συσταθεί Εταιρίες Παροχής Αερίου, από 01.01.2017, (στ) σε μη οικιακούς πελάτες ανεξαρτήτως κατανάλωσης και οικιακούς πελάτες σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, από 01.01.2018 και (ζ) αεριοκινούμενα οχήματα (λεωφορεία, απορριματοφόρα δήμων και ΙΧ). Μέχρι την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς την 01.01.2018, όσοι πελάτες εγκατεστημένοι σε περιοχές αρμοδιότητας ΕΠΑ δεν είχαν ενταχθεί στους «επιλέγοντες», είχαν τη δυνατότητα να απευθυνθούν για την αγορά φυσικού αερίου μόνο στις ΕΠΑ.
50. Η ΔΕΠΑ παραμένει ο κυριότερος εισαγωγέας φυσικού αερίου στην ελληνική επικράτεια, με τις εταιρίες PROMETHEUS GAS και M&M αυξανόμενα να επιχειρούν ως εισαγωγείς – προμηθευτές, μέσω απευθείας συμβάσεων με παραγωγούς - διεθνείς προμηθευτές φυσικού αερίου, παραλαμβάνοντας απευθείας ποσότητες φυσικού αερίου στα σύνορα, τις οποίες στη συνέχεια μεταπωλούν.
51. Ωστόσο, οι λοιποί αδειοδοτημένοι προμηθευτές δεν δραστηριοποιούνται ακόμη ως εισαγωγείς, αλλά μόνο σε επίπεδο χονδρικής και πλέον, μετά την απελευθέρωση της αγοράς, και σε επίπεδο λιανικής. Πρόκειται για επιχειρήσεις με παγιωμένη παρουσία (ήτοι, καταναλωτική βάση και δίκτυα/δραστηριότητες), τόσο στην αγορά προμήθειας φυσικού αερίου όσο και στη γειτνιαζούσα αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος, όπως οι εταιρίες PROTERGIA, ELPEDISON, ΗΡΩΝ, ΔΕΗ, Coral (Motor Oil) κ.α., οι οποίες παρέχουν πλέον και συνδυαστικά πακέτα φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας.
52. Ο μεγαλύτερος προμηθευτής της ZENIΘ είναι η [...], ενώ η εταιρία προμηθεύεται αυξανόμενες ποσότητες φυσικού αερίου από τις [...] και [...]. Το σύνολο των συμβολαίων της

Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ. Τα έργα που εντάσσονται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ αποτελούν έργα δημόσιας ωφέλειας και μείζονος εθνικής σημασίας.

(δ) Τα έργα που εντάσσονται στο ΕΣΦΑ μπορούν να υλοποιούνται και από εταιρεία στην οποία ο ΔΕΣΦΑ συμμετέχει τουλάχιστον σε ποσοστό 51 % του μετοχικού κεφαλαίου και έχει τη διοίκηση.

2. Δεν περιλαμβάνονται στο ΕΣΦΑ εγκαταστάσεις συμπίεσης Φυσικού Αερίου για τελική χρήση από κινητήρες οχημάτων και λοιπές εμπορικές χρήσεις».

⁸⁷ Πέραν των ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, οι οποίες ιδρύθηκαν το 2000 [βλ. ανωτέρω υπό I.3], το 2001 ιδρύθηκε με αντίστοιχη διαδικασία η ΕΠΑ Αττικής, στην οποία συμμετέχει με ποσοστό 49% η εταιρία Attiki Gas BV, θυγατρική της Shell Gas BV, το δε υπόλοιπο 51% κατέχει η ΔΕΠΑ.

ZENIO με τους προμηθευτές της έχει διάρκεια [...] και λήγει [...]. Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, ενόψει της συντελούμενης απελευθέρωσης της αγοράς φυσικού αερίου, η αγορά χονδρικής προμήθειας αναμένεται να γίνει πιο ανταγωνιστική, επιτρέποντας στη ZENIO, μεσομακροπρόθεσμα, να εξαρτάται ολοένα και λιγότερο από [...] για την προμήθεια αερίου, ενόψει και της ευελιξίας που διαθέτει λόγω της απουσίας μακροχρόνιων συμβάσεων προμήθειας⁸⁸. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται αναλυτικότερες πληροφορίες για τις ανάγκες προμήθειας αερίου από τη ZENIO, κατά την τελευταία διετία:

Πίνακας 2 Προμήθεια ZENIO Έτη 2017-2018						
Προμηθευτής	2017 ⁸⁹		2018 ⁹⁰		Pipeline/LNG	Αποκλειστικότητα
	MWh	Ποσοστό	MWh	Ποσοστό		
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

IV. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ⁹¹

IV.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

53. Κατά πάγια πρακτική, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁹² διακρίνει -εν γένει- τις ακόλουθες σχετικές προϊόντικές αγορές, εντός της ευρύτερης αγοράς φυσικού αερίου:
- Έρευνας, εξόρυξης και παραγωγής φυσικού αερίου (“*exploration/production of natural gas*”), η οποία δύναται να διακριθεί περαιτέρω, μεταξύ άλλων και στην παραγωγή υγροποιημένου φυσικού αερίου – ΥΦΑ.
 - Μεταφοράς μέσω δικτύου αγωγών υψηλής πίεσης (“*gas transmission via high-pressure pipeline grid*”), η οποία δύναται να διακριθεί περαιτέρω σε πρωτογενή και δευτερογενή αγορά (δεσμευμένη μεταφορική ικανότητα).
 - Διανομής μέσω δικτύων αγωγών μέσης και χαμηλής πίεσης (“*gas distribution via medium and low-pressure pipeline grids*”).
 - Αποθήκευσης (“*gas storage*”).
 - Εμπορίας (“*gas trading*”).
 - Προμήθειας (“*gas supply*”).
 - Υπηρεσιών δικτύων (“*network services*”).
54. Η ως άνω διάκριση ακολουθείται και από τον Κανονισμό 715/2009 σχετικά με τους όρους

⁸⁸ Βλ. σελ. 50 της γνωστοποίησης.

⁸⁹ Υπολογισμοί με βάση εσωτερικά στοιχεία της ENI.

⁹⁰ Υπολογισμοί με βάση εσωτερικά στοιχεία της ENI. Τα εν λόγω στοιχεία αφορούν σε ετήσιες συμβατικές ποσότητες - «Annual Contract Quantities» (ACQ).

⁹¹ Η σχετική αγορά προϊόντων/υπηρεσιών περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης, για την οποία προορίζονται. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή, στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές.

⁹² Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5220 - ENI/DISTRIGAZ, COMP/M.7936 - PETROL/GEOLIN, COMP/M.6477 - BP/CHEVRON/ENI/SONANGOL/TOTAL/JV, COMP/M.8358 - MACQUARIE/NATIONAL GRID/GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID, COMP/M.7602 - DEUTSCHE TELEKOM GROUP/MET HOLDING/JV.

Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως
πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου, καθώς και κατά τη διοικητική πρακτική της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

IV.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΩΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

55. Κατά πάγια πρακτική, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁹³ διακρίνει –εν γένει– τις ακόλουθες σχετικές προϊόντικές αγορές, εντός της ευρύτερης αγοράς ηλεκτρισμού:
- Παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος (“*generation and wholesale supply of electricity*”).
 - Μεταφοράς (“*transmission*”).
 - Διανομής (“*distribution*”).
 - Λιανικής προμήθειας (“*retail supply*”).
 - Υπηρεσιών εξισορρόπησης (“*sale of balancing power*”).
 - Υπηρεσιών δικτύων (“*network services*”).

IV.3 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

IV.3.1 Η αγορά της διανομής φυσικού αερίου

IV.3.1.1 Σχετική αγορά προϊόντων/υπηρεσιών

56. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, «[π]αρεμπιπτόντως, και σε κάθετο επίπεδο, η συγκέντρωση αφορά την αγορά διανομής φυσικού αερίου εντός των γεωγραφικών περιοχών του Νομού Θεσσαλονίκης και περιφέρειας Θεσσαλίας, λόγω της κατοχής από την ENI του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρίας ΕΔΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε, παρόλο που καμία μεταβολή δεν επέρχεται στην εν λόγω αγορά συνεπεία της γνωστοποιούμενης συναλλαγής»⁹⁴. Κατά τη γνωστοποιούσα, η αγορά αυτή δεν αποτελεί αντικείμενο της γνωστοποιούμενης συναλλαγής, αλλά «συνέχεται παρεμπιπτόντως με αυτήν». Από τα συμμετέχοντα μέρη, στη συγκεκριμένη αγορά δραστηριοποιείται η ENI, μέσω της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας, ενώ η ZENIΘ δεν έχει καμία παρουσία.
57. Η διανομή φυσικού αερίου συνιστά «φυσικό μονοπώλιο», καθότι τυχόν αναπαραγωγή του δικτύου διανομής δεν είναι οικονομικά βιώσιμη και πρακτικά ρεαλιστική^{95,96}.
58. Για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, ως σχετική αγορά ορίζεται η αγορά διανομής φυσικού αερίου μέσω δικτύου αγωγών μέσης και χαμηλής πίεσης.

IV.3.1.2 Σχετική Γεωγραφική Αγορά

59. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε προηγούμενες αποφάσεις της, ορίζει από γεωγραφική άποψη την αγορά διανομής φυσικού αερίου ως κάθε περιοχή, η οποία καλύπτεται από δίκτυο διανομής. Συγκεκριμένα, η αγορά διανομής φυσικού αερίου μπορεί να οριστεί εθνική ή τοπική σύμφωνα

⁹³ Βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5591 - CEZB / JAVYS, COMP/M.5467 - RWE / ESSENT, COMP/M.5224 - EDF / BRITISH ENERGY, COMP/M.3729 - EDF / AEM / EDISON, COMP/M.3440 - ENI / EDP / GDP.

⁹⁴ Σελ. 6 της γνωστοποίησης.

⁹⁵ Βλ. αποφάσεις ΕΑ 551/VII/2012, παρ.19 και 24, και 555/VII/2012, παρ. 34.

⁹⁶ Βλ. σχετικά αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.8358 - MACQUARIE/NATIONAL GRID/GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID, COMP/M.7936 - PETROL /GEOPLIN, COMP/M.6698 - CHEUNG KONG HOLDINGS / CHEUNG KONG INFRASTRUCTURE HOLDINGS / POWER ASSETS HOLDINGS / MGN GAS NETWORKS, COMP/M.6302 - F2i / AXA FUNDS / G6 RETE GAS και COMP M. 6068 - ENI / ACEGASAPS / JV.

με το κανονιστικό πλαίσιο του κάθε κράτους μέλους⁹⁷.

60. Η γνωστοποιούσα, λαμβάνοντας υπόψη την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναφέρει ότι η ελληνική αγορά διανομής φυσικού αερίου διακρίνεται σύμφωνα με τα επιμέρους δίκτυά της, καθώς και τα αποκλειστικά δικαιώματα κατασκευής, διανομής και διαχείρισής τους που έχουν ανατεθεί σε εταιρίες, ως εξής: (α) περιοχή Αττικής, την οποία διαχειρίζεται η ΕΔΑ Αττικής, (β) περιοχή Ν. Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, την οποία διαχειρίζεται η ΕΔΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας, και (γ) περιοχή υπόλοιπου δικτύου, την οποία διαχειρίζεται η ΔΕΔΑ.
61. Με βάση τα ανωτέρω και για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, από γεωγραφική άποψη η αγορά διανομής φυσικού αερίου ορίζεται κατ' αρχήν ανά γεωγραφική περιοχή όπου δραστηριοποιούνται οι διαχειριστές δικτύου και εν προκειμένω ο Νομός Θεσσαλονίκης και η Περιφέρεια Θεσσαλίας, στην οποία δραστηριοποιείται η ENI μέσω της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας.

IV.3.2 Η αγορά της προμήθειας φυσικού αερίου

IV.3.2.1 Σχετικές υποαγορές προϊόντων/υπηρεσιών

62. Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, η συγκέντρωση αφορά στις αγορές, στις οποίες δραστηριοποιείται η εξαγοραζόμενη ZENIΘ, και *«πρωτίστως, την Ελληνική αγορά προμήθειας φυσικού αερίου»*⁹⁸. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη γνωστοποίηση: (α) η ZENIΘ δραστηριοποιείται κυρίως στη λιανική προμήθεια φυσικού αερίου στην κατηγορία των μικρών βιομηχανικών, επαγγελματικών και οικιακών καταναλωτών, καθώς δεν προμηθεύει μονάδες/σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες⁹⁹, ενώ έχει ήσσονος σημασίας (*«de-minimis»*)¹⁰⁰ παρουσία στην αγορά της χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου και (β) ο όμιλος ENI, πλην της δραστηριότητας της ZENIΘ, δεν έχει καμία άλλη δραστηριοποίηση στην ελληνική αγορά προμήθειας φυσικού αερίου.
63. Σύμφωνα με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁰¹, όπως προαναφέρθηκε, η αγορά της προμήθειας φυσικού αερίου θα μπορούσε να καταταχθεί περαιτέρω σε: (α) αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου και (β) αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου.
64. Στην αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου δραστηριοποιούνται εισαγωγείς ή/και χονδρέμποροι που προμηθεύονται ΦΑ προς μεταπώληση σε άλλους χονδρέμπορους ή/και προμηθευτές επόμενης βαθμίδας ή/και προμηθευτές λιανικής¹⁰². Όπως αναφέρει η ΡΑΕ στην Εθνική Έκθεση Αγοράς Ενέργειας του έτους 2017¹⁰³, στην Ελλάδα δεν έχει αναπτυχθεί ακόμα

⁹⁷ Βλ. σχετικά αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.6068 - ENI/ACEGASAPS/JV, παρ. 37, COMP/M.7936 -PETROL/GEOPLIN, παρ. 7, και COMP/M.3696 -E.On/MOL, παρ. 127.

⁹⁸ Βλ. σελ. 6 της γνωστοποίησης.

⁹⁹ Βλ. σελ. 51 της γνωστοποίησης.

¹⁰⁰ Βλ. σελ. 47 της γνωστοποίησης.

¹⁰¹ Βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.8358 - MACQUARIE / NATIONAL GRID / GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID, COMP M. 6068 - ENI / ACEGASAPS / JV, COMP/M.5802 - RWE ENERGY / MITGAS και COMP/M.5740 - GAZPROM / A2A / JV.

¹⁰² Στην ελληνική αγορά αντισυμβαλλόμενοι των χονδρεμπόρων είναι οι *«πελάτες χονδρικής»*, όπως ειδικότερα ορίζονται στο άρθρο 2 του Ν. 4001/2011, ήτοι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προμηθεύονται φυσικό αέριο με σκοπό τη μεταπώλησή του εντός ή εκτός του συστήματος όπου είναι εγκατεστημένα, χωρίς να αποκλείεται η πώληση σε Επιλέγοντες Πελάτες.

¹⁰³ Βλ. σχετ. Παράρτημα 11, Εθνική Έκθεση Αγοράς Ενέργειας του έτους 2017. Regulatory Authority for Energy (RAE), National Report 2017: Regulation and performance of the electricity market and the natural gas market in Greece in 2016, σελ. 136, προσβάσιμη στο διαδικτυακό τόπο:

οργανωμένη αγορά χονδρικής πώλησης στον τομέα του φυσικού αερίου και όλες οι συναλλαγές βασίζονται σε διμερείς συμβάσεις και προκαθορισμένο σημείο παράδοσης της συμφωνηθείσας ποσότητας, είτε το Εικονικό Σημείο Δηλώσεων (Virtual Nomination Point)¹⁰⁴ του ΕΣΦΑ, είτε κάποιο φυσικό σημείο παράδοσης.

65. Η αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου μπορεί να διακριθεί περαιτέρω¹⁰⁵, ανάλογα με τις πηγές προμήθειας των συμμετεχόντων, σε δύο υπο-αγορές:
- Στην πρωτογενή αγορά εισαγωγής και προμήθειας φυσικού αερίου, όπου δραστηριοποιούνται οι εισαγωγείς/χονδρέμποροι που προμηθεύονται (εισάγουν) φυσικό αέριο από παραγωγούς/χονδρέμπορους εκτός επικράτειας και το μεταπωλούν σε χονδρέμπορους εντός της ελληνικής επικράτειας, και
 - Στη δευτερογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου, όπου δραστηριοποιούνται οι χονδρέμποροι που προμηθεύονται φυσικό αέριο από τους ως άνω εισαγωγείς ή/ και από δημοπρασίες της ΔΕΠΑ, προκειμένου να το μεταπωλήσουν σε μικρότερους προμηθευτές.
66. Ως αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου ορίζεται η προμήθεια φυσικού αερίου σε Επιλέγοντες Πελάτες/τελικούς χρήστες. Μετά την τελευταία διεύρυνση της έννοιας του Επιλέγοντος Πελάτη, η οποία περιλαμβάνει πλέον και όλους τους οικιακούς καταναλωτές, καθώς και την άρση των γεωγραφικών αποκλειστικότητας [βλ. ανωτέρω υπό III.4 και κατωτέρω υπό IV.3.2.2.2, παρ.77], όλοι οι πάροχοι που κατέχουν την προβλεπόμενη άδεια μπορούν να πωλούν φυσικό αέριο σε όλες τις κατηγορίες πελατών στην ελληνική επικράτεια.
67. Η αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου, σύμφωνα με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁰⁶, μπορεί να διακριθεί περαιτέρω, με βάση την ιδιότητα, το μέγεθος και τις ειδικότερες ανάγκες εκάστης ομάδας καταναλωτών, ως εξής:
- Προμήθεια φυσικού αερίου σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής¹⁰⁷ που λειτουργούν με ΦΑ,
 - Προμήθεια φυσικού αερίου σε μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες,
 - Προμήθεια φυσικού αερίου σε μικρούς βιομηχανικούς και εμπορικούς πελάτες,
 - Προμήθεια φυσικού αερίου σε οικιακούς πελάτες.

http://www.rae.gr/site/file/system/docs/ActionReports/national_2017.

¹⁰⁴ Ως Εικονικό Σημείο Δηλώσεων (ΕΣΔ) ορίζεται το σημείο του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ΕΣΜΦΑ), πλην των σημείων εισόδου και εξόδου, όπου δύναται να λαμβάνουν χώρα συναλλαγές ποσοτήτων φυσικού αερίου μεταξύ των χρηστών μεταφοράς. Στο ΕΣΔ θεωρείται ότι λαμβάνει χώρα εικονική παράδοση και εικονική παραλαβή ποσοτήτων φυσικού αερίου μεταξύ χρηστών μεταφοράς και διαχειριστή (βλ. Κώδικα Διαχείρισης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου). Ο εν λόγω Κώδικας τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 123/2018 απόφαση της ΡΑΕ (ΦΕΚ Β' 788/07.03.2018), η οποία, προβλέπει τη δημιουργία του «Εικονικού Σημείου Συναλλαγών», στο οποίο θα έχουν πρόσβαση χρήστες του δικτύου χωρίς την υποχρέωση δέσμευσης δυναμικότητας σε αυτό. Όπως αναφέρεται στην εισαγωγή του Κώδικα, η εξέλιξη του Εικονικού Σημείου Δηλώσεων σε Εικονικό Σημείο Συναλλαγών παρέχει ευελιξία στους συμμετέχοντες στην αγορά φυσικού αερίου, καθώς τους δίνεται η δυνατότητα αγοράς ή/ και πώλησης ποσοτήτων φυσικού αερίου, χωρίς την υποχρέωση δέσμευσης δυναμικότητας, δηλαδή παρέχεται πλέον η δυνατότητα δραστηριοποίησης και εμπορών. Το «Εικονικό Σημείο Συναλλαγών» (ΕΣΣ) ορίζεται ως το νοητό σημείο του ΕΣΜΦΑ, πλην των Σημείων Εισόδου και Εξόδου, όπου διενεργούνται συναλλαγές Ποσοτήτων Φυσικού Αερίου μεταξύ των Χρηστών Μεταφοράς, καθώς και μεταξύ των Χρηστών Μεταφοράς και του Διαχειριστή για σκοπούς εξισορρόπησης φορτίου και αντιστάθμισης Αερίου Λειτουργίας (αρ. 1 περ. 25 Κώδικα).

¹⁰⁵ Βλ. μεταξύ άλλων, απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής, COMP/39.317 -E.ON Gas, παρ. 16.

¹⁰⁶ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.7936 – PETROL/GEOPLIN, COMP/M.5740 – GAZPROM / A2A / JV, COMP/M.4180- GAZ DE FRANCE/SUEZ, COMP/M.3868 – DONG/ELSAM/ENERGI E2 και COMP/M.3440 ENI/EDP/GDP.

¹⁰⁷ Στην απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.4180- GAZ DE FRANCE/SUEZ.

68. Σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο που προεκτέθηκε και την κατηγοριοποίηση των επιλεγόντων πελατών [βλ. ανωτέρω υπό III.1 και υποσημείωση 46], η ελληνική αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου θα μπορούσε ειδικότερα να διακριθεί περαιτέρω σε:
- Προμήθεια σε ηλεκτροπαραγωγούς, ήτοι κατόχους άδειας ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίοι χρησιμοποιούν φυσικό αέριο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας,
 - Προμήθεια σε μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες, ήτοι πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, με πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 100 GWh ανά έτος,
 - Προμήθεια σε μεσαίους βιομηχανικούς πελάτες, ήτοι πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, με πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 2,2 GWh και μικρότερη των 100 GWh ανά έτος, μικρούς βιομηχανικούς πελάτες, ήτοι πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, με πραγματική κατανάλωση μικρότερη των 2,2 GWh ανά έτος, και πελάτες που καταναλώνουν φυσικό αέριο για επαγγελματική/εμπορική χρήση,
 - Προμήθεια σε οικιακούς πελάτες, ήτοι πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για οικιακή χρήση.
69. Η ΡΑΕ, στις Ετήσιες Εκθέσεις της, κατατάσσει τους μεσαίους και μικρούς βιομηχανικούς πελάτες και εκείνους που καταναλώνουν φυσικό αέριο για επαγγελματική/εμπορική χρήση στην ίδια κατηγορία με τους οικιακούς πελάτες, ήτοι θεωρεί τις ανωτέρω δύο τελευταίες υποαγορές ως μια ενιαία αγορά. Έτσι, σύμφωνα με τη ΡΑΕ, η ελληνική αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου μπορεί να διακριθεί στις εξής υποαγορές:
- Προμήθεια σταθμών ηλεκτροπαραγωγής,
 - Προμήθεια μεγάλων βιομηχανικών πελατών και
 - Προμήθεια μεσαίων και μικρών βιομηχανικών πελατών, πελατών που καταναλώνουν φυσικό αέριο για επαγγελματική/εμπορική χρήση και οικιακών πελατών.
70. Ενόψει όσων προαναφέρθηκαν, για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, ως σχετικές αγορές ορίζονται (α) η αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου και (β) η αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου και ειδικότερα η επιμέρους αγορά της προμήθειας φυσικού αερίου σε μεσαίους και μικρούς βιομηχανικούς πελάτες, πελάτες που καταναλώνουν φυσικό αέριο για επαγγελματική/εμπορική χρήση και οικιακούς πελάτες, κατά την προαναφερόμενη μεθοδολογία της ΡΑΕ. Τυχόν περαιτέρω κατάτμησή τους δεν κρίνεται αναγκαία για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, καθώς ουδεμία αλλαγή στην ανταγωνιστική δομή της αγοράς επέρχεται συνεπεία της γνωστοποιούμενης συναλλαγής, λόγω της φύσης της, και συνεπώς, ακόμη και υπό τη στενότερη δυνατή οριοθέτηση των σχετικών αγορών, η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν δύναται να περιορίσει εν γένει τον ανταγωνισμό, ενώ και για λόγους συγκρισιμότητας των στοιχείων, κατά την εξέταση των μεριδίων αγοράς των μερών της υπό κρίση συγκέντρωσης, προκρίνεται εν προκειμένω η κατάτμηση της αγοράς λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου σε υπο-αγορές, κατά την προαναφερόμενη μεθοδολογία της ΡΑΕ.

IV.3.2.2 Σχετικές Γεωγραφικές Αγορές

IV.3.2.2.1 Προμήθεια φυσικού αερίου σε επίπεδο χονδρικής

71. Η γνωστοποιούσα αναφέρει¹⁰⁸ ότι η ανωτέρω αγορά θα πρέπει να οριστεί τουλάχιστον ως εθνική, δεδομένου ότι εντός του συνόλου της ελληνικής επικράτειας ο ανταγωνισμός ασκείται υπό αρκούντως ομοιογενείς συνθήκες.

¹⁰⁸ Βλ. σελ. 38 της γνωστοποίησης.

72. Κατά πάγια πρακτική, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιορίζει ως εθνική ή ευρύτερη τη γεωγραφική αγορά σε επίπεδο χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου, χωρίς να προβαίνει σε ακριβή οριοθέτηση αυτής^{109,110}.
73. Καθώς η υπό κρίση συγκέντρωση δεν επηρεάζει τις συνθήκες ανταγωνισμού της αγοράς υπό οποιοδήποτε γεωγραφικό ορισμό της, δεν κρίνεται σκόπιμη, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, η περαιτέρω ανάλυση των συνθηκών ανταγωνισμού και η ακριβής οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς για την προμήθεια φυσικού αερίου σε επίπεδο χονδρικής.

IV.3.2.2 Προμήθεια φυσικού αερίου σε επίπεδο λιανικής

74. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα¹¹¹, η αγορά προμήθειας φυσικού αερίου σε επίπεδο λιανικής, καθώς και οι υποαγορές αυτής οριοθετούνται ως εθνικές.
75. Κατά πάγια πρακτική, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιορίζει τη γεωγραφική αγορά για την προμήθεια φυσικού αερίου σε επίπεδο λιανικής, ως εθνική¹¹² και την υποαγορά των οικιακών πελατών ως εθνική ή περιφερειακή¹¹³, χωρίς να προβαίνει σε ακριβή οριοθέτηση αυτών¹¹⁴.
76. Έως και το 2017, η εν λόγω αγορά από γεωγραφική άποψη θα μπορούσε να ορισθεί ως η περιοχή δραστηριοποίησης έκαστης ΕΠΑ, ήτοι εν προκειμένω οι γεωγραφικές περιοχές του Νομού Θεσσαλονίκης και της Περιφέρειας Θεσσαλίας, στις οποίες δραστηριοποιούνταν από τη σύστασή τους και μέχρι τις 31.12.2017 αποκλειστικά οι ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και ΕΠΑ Θεσσαλίας (μετέπειτα ZENIΘ). Ήδη ωστόσο, από 01.01.2018, με την πλήρη απελευθέρωση της εν λόγω αγοράς, καταργήθηκε ο γεωγραφικός αυτός περιορισμός, ενώ η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει ορίσει την αγορά προμήθειας φυσικού αερίου σε επίπεδο λιανικής ως εθνική, διότι δεν υφίστανται γεωγραφικές διαφοροποιήσεις εντός της χώρας στην τιμή και στην ποιότητα του ΦΑ, καθώς μέσω του ΕΣΦΑ το ΦΑ είναι δυνατό να καταναλωθεί σε εθνική εμβέλεια και οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι κοινές σε όλη την επικράτεια¹¹⁵.
77. Με βάση τα ανωτέρω και για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, από γεωγραφική άποψη, η αγορά προμήθειας φυσικού αερίου σε επίπεδο λιανικής περιλαμβάνει κατ' αρχήν το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου οι δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ανταγωνίζονται μεταξύ τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού, θέση με την οποία συμφωνεί και η γνωστοποιούσα. Σε κάθε περίπτωση, το ζήτημα της ακριβούς οριοθέτησης της γεωγραφικής αγοράς δύναται να παραμείνει ανοιχτό, στο βαθμό που δεν μεταβάλλει ουσιωδώς τα αποτελέσματα της ανάλυσης της υπό κρίση πράξης και ενόψει της αναδιαμόρφωσης της αγοράς λόγω κυρίως της πρόσφατης απελευθέρωσής της.

¹⁰⁹ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M. 7228 – CENTRICA/BORD GAIS ENERGY, παρ. 11 -17.

¹¹⁰ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.8358 – MACQUARIE/NATIONAL GRID/GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID, παρ. 17, COMP. M.6910/GAZPROM/WINTERSHALL/TARGET COMPANIES και COMP/M. GAZ DE FRANCE/SUEZ, παρ. 105.

¹¹¹ Βλ. σελ. 39 της γνωστοποίησης.

¹¹² Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.8358 – MACQUARIE/NATIONAL GRID/GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID, παρ. 18, COMP. M.6910/GAZPROM/WINTERSHALL/TARGET COMPANIES και COMP M.4180 GAZ DE FRANCE / SUEZ, παρ. 105.

¹¹³ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.6068 - ENI/ACEGASAPS/JV και COMP/M.4180 - GAZ DE FRANCE/SUEZ.

¹¹⁴ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M. 6910 - GAZPROM/WINTERSHALL/TARGET COMPANIES.

¹¹⁵ Βλ. την υπ' αριθμ. 551/VII/2012 Απόφαση ΕΑ.

IV.3.3 Η αγορά της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας

IV.3.3.1 Σχετικές υποαγορές προϊόντων/υπηρεσιών

78. Σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, πέραν της αγοράς προμήθειας φυσικού αερίου η εξαγοραζόμενη ZENIΘ δραστηριοποιείται «δευτερευόντως, {σ}την Ελληνική αγορά προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος (λόγω της πρόσφατης ανάπτυξης σχετικών δραστηριοτήτων της ZENIΘ στην εν λόγω αγορά)»¹¹⁶. Ειδικότερα, η ZENIΘ εντός του έτους 2017 δραστηριοποιήθηκε στην αγορά προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος σε επίπεδο λιανικής και συνακόλουθα έχει αμελητέα παρουσία σε αυτή¹¹⁷, ενώ δεν δραστηριοποιείται στη χονδρεμπορική αγορά. Ο δε όμιλος ENI, πλην της δραστηριότητας της ZENIΘ, δεν έχει καμία άλλη δραστηριοποίηση στην ελληνική αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.
79. Σύμφωνα με την ενωσιακή¹¹⁸ και εθνική πρακτική¹¹⁹, ο κλάδος της ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνει ως επιμέρους σχετικές αγορές προϊόντων: (α) την παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας (χονδρεμπορική αγορά)¹²⁰ και (β) τη μεταφορά, τη διανομή και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής¹²¹. Η λιανική αγορά δύναται να διακριθεί περαιτέρω με βάση την ιδιότητα, το μέγεθος και τις ειδικότερες ανάγκες εκάστης ομάδας καταναλωτών^{122,123}:
- Λιανική προμήθεια μεγάλων βιομηχανικών πελατών (Πελάτες Υψηλής Τάσης), και
 - Λιανική προμήθεια μικρών βιομηχανικών/εμπορικών και οικιακών πελατών (Πελάτες Μέσης και Χαμηλής Τάσης).
80. Με βάση τα ανωτέρω και για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, ως σχετική αγορά ορίζεται η αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής. Σε κάθε περίπτωση, το ζήτημα της περαιτέρω κατάτμησής της ανά ομάδα καταναλωτών δύναται να παραμείνει ανοιχτό, καθώς υπό οποιοδήποτε ορισμό αυτής ουδεμία αλλαγή στην ανταγωνιστική δομή της αγοράς επέρχεται συνεπεία της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής και η υπό κρίση πράξη δεν δύναται να περιορίσει τον ανταγωνισμό, ακόμη και υπό τη στενότερη οριοθέτηση της σχετικής αγοράς.

IV.3.3.2 Σχετικές Γεωγραφικές Αγορές

IV.3.3.2.1 Παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής

81. Σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική πρακτική, η γεωγραφική αγορά της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ορίζεται σε εθνικό επίπεδο¹²⁴. Ειδικά για την περίπτωση της Ελλάδας, η

¹¹⁶ Βλ. σελ. 6 της γνωστοποίησης.

¹¹⁷ Βλ. σελ. 52 της γνωστοποίησης.

¹¹⁸ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5445 – MYTILINEOS/MOTOR OIL/CORINTHOS POWER.

¹¹⁹ Βλ. αποφάσεις EA 339/V/2007, 389/V/2008, 446/V/2009, 577/VII/2013 και 621/2015.

¹²⁰ Ειδικότερα, ως χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας νοείται η παραγωγή και προμήθεια μέσω εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας, με σκοπό τη μεταπώληση αυτής στις επιχειρήσεις λιανικής εμπορίας ή, σε μικρότερο βαθμό, απευθείας στους μεγάλους βιομηχανικούς καταναλωτές. Βλ. DG-Competition report on energy sector inquiry – 10.01.2007, παρ. 397 επ. σελ. 131.

¹²¹ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M. 3729 – EdF/AEM/EDISON, σκ. 17-28.

¹²² Βλ. απόφαση EA 389/V/2008, η οποία θεώρησε ότι οι πελάτες υψηλής τάσης ανήκουν σε ξεχωριστή σχετική αγορά σε σχέση με τους πελάτες χαμηλής ή μέσης τάσης.

¹²³ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ορίσει σχετικά δύο προϊοντικές αγορές: (α) την αγορά λιανικής προμήθειας σε μεγάλους βιομηχανικούς και εμπορικούς καταναλωτές, οι οποίοι είναι συνδεδεμένοι στο υψηλής και μέσης τάσης δίκτυο και β) την αγορά λιανικής προμήθειας σε μικρότερους βιομηχανικούς και εμπορικούς καταναλωτές, καθώς επίσης και σε οικιακούς χρήστες, οι οποίοι είναι συνδεδεμένοι στο χαμηλής τάσης δίκτυο.

¹²⁴ Βλ. απόφαση EA 446/V/2009 και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.3099 –Areva/Ureenco/ETC JV, COMP/M.3729 -EDF / AEM/ EDISON, COMP/M.5023 -COFATHEC / EDISON, COMP/M.5154 -CASC JV,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί διάκριση μεταξύ της ηπειρωτικής και της νησιωτικής Ελλάδας, ήτοι του διασυνδεδεμένου και του μη διασυνδεδεμένου συστήματος^{125,126}. Η εν λόγω διάκριση υιοθετήθηκε στην απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού 621/2015 για τη υποαγορά της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ενόψει, ωστόσο, της μη παρουσίας των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων στην εν λόγω υποαγορά, για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, δεν κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω εξέταση του ζητήματος.

IV.3.3.2 Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής

82. Σύμφωνα με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής είναι εθνική¹²⁷, άποψη με την οποία συμφωνεί και η γνωστοποιούσα.
83. Με βάση τα ανωτέρω και για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, από γεωγραφική άποψη η αγορά πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής καταλαμβάνει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου οι δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ανταγωνίζονται μεταξύ τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

V. ΜΕΓΕΘΟΣ – ΜΕΡΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑΣ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ – ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

V.1 Η ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

V.1.1 Αγορά Διανομής Φυσικού Αερίου

84. Η αγορά της διανομής φυσικού αερίου αποτελεί ανάντη αγορά για την κατάντη αγορά της προμήθειας φυσικού αερίου, στην οποία δραστηριοποιείται η ZENIΘ¹²⁸. Συγκεκριμένα, η υπό κρίση συγκέντρωση, αναπτύσσει κάθετες επιπτώσεις στην αγορά διανομής φυσικού αερίου εντός των γεωγραφικών περιοχών του Νομού Θεσσαλονίκης και Περιφέρειας Θεσσαλίας¹²⁹, λόγω της κατοχής από την ENI του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης - Θεσσαλίας Α.Ε. Η εν λόγω εταιρία είναι *de jure* η μοναδική εταιρία που δραστηριοποιείται εντός των γεωγραφικών περιοχών του Νομού Θεσσαλονίκης και της Περιφέρειας Θεσσαλίας

COMP/M.5249 - EDISON / HELLENIC PETROLEUM / JV, COMP/M.5445 -MYTILINEOS / MOTOR OIL / CORINTHOS POWER, COMP/M.5468 - GDF SUEZ / GEK και COMP/M.6068 - ENI / ACEGASAPS / JV.

¹²⁵ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5445 – MYTILINEOS/MOTOR OIL/CORINTHOS POWER, παρ. 23, και 38700 – Hellenic Republic, παρ. 172.

¹²⁶ Στο διασυνδεδεμένο σύστημα περιλαμβάνεται η ηπειρωτική Ελλάδα και ένα μέρος των νησιών, ενώ στο μη διασυνδεδεμένο σύστημα περιλαμβάνεται το σύνολο σχεδόν των νησιών της χώρας (Ρόδος, Κρήτη, Λέσβος, Σάμος, κ.λπ.), τα οποία δεν συμμετέχουν στον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό και βασίζονται σε αυτόνομους πετρελαϊκούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν υπάρχουν ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των δύο συστημάτων και σε συνδυασμό με το ότι οι συνθήκες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο μη διασυνδεδεμένο σύστημα της χώρας (διαφορετικές διαδικασίες αδειοδότησης για κατασκευή σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, απουσία ανταγωνισμού στην αγορά της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας) διαφέρουν σημαντικά σε σχέση με την ηπειρωτική Ελλάδα και τα διασυνδεδεμένα νησιά, μπορεί να θεωρηθεί ότι το κάθε ένα σύστημα εξυπηρετεί διαφορετική σχετική γεωγραφική αγορά. Βλ. απόφαση ΕΑ 621/2015, παρ. 77.

¹²⁷ Βλ. ενδεικτικά, απόφαση ΕΑ 389/V/2008, σελ. 8, και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4180 -GAZ DE FRANCE / SUEZ.

¹²⁸ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.8358 - MACQUARIE / NATIONAL GRID / GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID, σελ. 7 υπό 4.2.3.

¹²⁹ Όπως αυτές ορίζονται στις υπ' αριθμ. Δ1/Γ/Φ7/11819/31.08.2000 (ΦΕΚ Β' 1086) και Δ1/Γ/Φ7/11818/31.08.2000 (ΦΕΚ Β' 1087) Υπουργικές Αποφάσεις, κατά τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία.

στη διανομή φυσικού αερίου και κατά συνέπεια κατέχει μερίδιο 100% στην αγορά διανομής φυσικού αερίου στη γεωγραφική αυτή περιοχή.

V.1.2 Αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου

85. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η γνωστοποιούσα, το έτος 2017, η ZENIO προμήθευσε χονδρικός ποσότητα φυσικού αερίου [...] εκατομμυρίων κυβικών μέτρων, ήτοι ποσοστό [0-5]% σε σχέση με τη συνολική δραστηριότητα στο Εικονικό Σημείο Δηλώσεων του ΕΣΦΑ¹³⁰, η οποία ανήλθε σε 19.562 GWh, ήτοι σε 1,7 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα. Ο όμιλος της ENI, πέραν της δραστηριότητας της ZENIO, δεν δραστηριοποιείται στην αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου εντός της ελληνικής επικράτειας.

V.1.3 Αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου

86. Στον Πίνακα 3 που ακολουθεί καταγράφεται η διαμόρφωση της ζήτησης φυσικού αερίου στην αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου, ανά κατηγορία πελατών, κατά τα έτη 2015, 2016 και 2017:

Πίνακας 3						
Ζήτηση στην αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου						
Κατηγορία πελατών	2015 ¹³¹		2016 ¹³²		2017 ¹³³ (εκτιμήσεις)	
	Ποσότητα (σε bcm ¹³⁴)	Ποσοστό	Ποσότητα (σε bcm)	Ποσοστό	Ποσότητα (σε bcm)	Ποσοστό
Ηλεκτροπαραγωγοί	1,80	58%	2,87	69%	2,68	64%
Μεγάλοι Βιομηχανικοί & Συνδεδεμένοι στο ΕΣΦΑ Καταναλωτές	0,64	21%	0,57	14%	0,52	14%
Μικροί Βιομηχανικοί, Επαγγελματικοί και Οικιακοί Καταναλωτές	0,68	21%	0,68	17%	0,91	22%
Σύνολο	3,12	100%	4,12	100%	4,11	100%

87. Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω στοιχεία, κατά την τριετία 2015 – 2017, το συντριπτικό ποσοστό (58% - 69%) της εγχώριας ζήτησης σε φυσικό αέριο προήλθε από τις μονάδες

¹³⁰ Πηγή: Regulatory Authority for Energy (RAE), National Report 2017, σελ. 135. Σε αυτό το πλαίσιο, η γνωστοποιούσα σημειώνει ότι οι πραγματοποιούμενες συναλλαγές στο Εικονικό Σημείο Δηλώσεων (VNP) αντανακλούν, εν τοις πράγμασι, το συνολικό μέγεθος της Ελληνικής αγοράς χονδρικής προμήθειας. Η μόνη δραστηριότητα χονδρικής προμήθειας που δεν αποτυπώνεται στο VNP αφορά εκείνες τις ποσότητες φυσικού αερίου που εισάγονται από χονδρεμπόρους/εισαγωγείς στο ΕΣΦΑ και πωλούνται απευθείας είτε σε καταναλωτές απευθείας συνδεδεμένους με το ΕΣΦΑ, είτε σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. Οι εν λόγω ποσότητες δεν «περνούν» μέσω του VNP, καθώς ο ίδιος Χρήστης (εισαγωγέας) τις εισάγει στο Σύστημα και, εν συνεχεία, ο ίδιος Χρήστης (εισαγωγέας) τις εξάγει (δηλαδή, τις πωλεί) μέσω του Συστήματος, απευθείας, σε έναν Πελάτη. Με άλλα λόγια, οι ποσότητες αυτές δεν «διέρχονται» μέσω του Εικονικού Σημείου Δηλώσεων, δεδομένου ότι δεν λαμβάνει χώρα μεταπώληση εντός του Συστήματος. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το γνωστοποιούν μέρος υπολογίζει το συνολικό μέγεθος της Ελληνικής αγοράς χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου σε 1,7 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (εν συγκρίσει προς τα 4,11 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα, ποσότητα που συνιστά τη συνολική ζήτηση φυσικού αερίου για το 2017). Βλ. Πίνακα 3.

¹³¹ Βλ. σχετ. Παράρτημα 10, Εθνική Έκθεση Αγοράς Ενέργειας του έτους 2016. Regulatory Authority for Energy (RAE), National Report 2016: *Regulation and performance of the electricity market and the natural gas market in Greece in 2015*, σελ. 99, προσβάσιμη στο διαδικτυακό τόπο:

http://www.rae.gr/site/file/system/docs/ActionReports/national_2016.

¹³² Βλ. σχετ. Παράρτημα 11, Εθνική Έκθεση Αγοράς Ενέργειας του έτους 2017. Regulatory Authority for Energy (RAE), National Report 2017: *Regulation and performance of the electricity market and the natural gas market in Greece in 2016*, σελ. 141, προσβάσιμη στο διαδικτυακό τόπο:

http://www.rae.gr/site/file/system/docs/ActionReports/national_2017.

¹³³ Βλ. σχετ. Παράρτημα 12, ΔΕΣΦΑ, Μελέτη Ανάπτυξης 2018 - 2027 (Ιούνιος, 2017), σελ. 5, προσβάσιμη στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.desfa.gr/national-natural-gas-system/development-of-the-nngs/development-study>.

¹³⁴ Δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα φυσικού αερίου (Billion cubic metres of natural gas “bcm”).

παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ανάλογες τάσεις αναμένονται και για το έτος 2018¹³⁵, με το ποσοστό επί της εγχώριας ζήτησης να ανέρχεται σε 66% για τους ηλεκτροπαραγωγούς, 14% για τους μεγάλους βιομηχανικούς & συνδεδεμένους στο ΕΣΦΑ καταναλωτές και 20% για τους μικρούς βιομηχανικούς, επαγγελματικούς και οικιακούς καταναλωτές.

88. Η ZENIΘ δραστηριοποιείται στη λιανική προμήθεια φυσικού αερίου, [...] ¹³⁶ [...]. Η ENI, πέραν της δραστηριότητας της ZENIΘ, δεν δραστηριοποιείται στην αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου εντός της Ελληνικής Επικράτειας.
89. Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται οι εκτιμήσεις μεριδίων αγοράς με βάση: (α) τις πραγματοποιηθείσες πωλήσεις της ZENIΘ (εξ επόψεως όγκου) και (β) το συνολικό μέγεθος της αγοράς λιανικής^{137,138}:

Πίνακας 4 Εκτίμηση Μεριδίου αγοράς ZENIΘ στην αγορά λιανικής προμήθειας Έτη 2015-2017			
ΕΤΟΣ	Πωλήσεις ZENIΘ (όγκος σε bcm)	Μέγεθος αγοράς λιανικής (όγκος σε bcm)	Ποσοστό ZENIΘ
2015	[...]	3,12	[5-10]%
2016	[...]	4,12	[5-10]%
2017	[...]	4,11	[5-10]%

90. Παρατηρείται ότι η ZENIΘ διαθέτει σχετικά αδύναμη θέση στην ελληνική αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου, ενόψει της ομάδας καταναλωτών που εξυπηρετεί [...] και του σημαντικού τμήματος της αγοράς που αντιπροσωπεύουν οι ομάδες καταναλωτών που δεν εξυπηρετεί [...].
91. Στον πίνακα που ακολουθεί¹³⁹ καταγράφονται οι λιανικές πωλήσεις φυσικού αερίου της ZENIΘ κατά την τριετία 2015 - 2017, ανά κατηγορία καταναλωτή, σε όγκο πωλήσεων.

Πίνακας 5 Λιανικές Πωλήσεις ZENIΘ ανά κατηγορία καταναλωτή Έτη 2015-2017						
Κατηγορία Καταναλωτή	Πωλήσεις ZENIΘ 2015		Πωλήσεις ZENIΘ 2016		Πωλήσεις ZENIΘ 2017	
	(όγκος σε bcm)	%	(όγκος σε bcm)	%	(όγκος σε bcm)	%
Οικιακοί	[...]	[65-75]	[...]	[65-75]	[...]	[65-75]
Εμπορικοί	[...]	[15-25]	[...]	[15-25]	[...]	[15-25]
Μικροί Βιομηχανικοί	[...]	[15-25]	[...]	[15-25]	[...]	[15-25]
Σύνολο	[...]	100	[...]	100	[...]	100

92. Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι ο κύριος όγκος των πωλήσεων της ZENIΘ

¹³⁵ Βλ. σχετ. ΔΕΣΦΑ, Μελέτη Ανάπτυξης 2018 - 2027, Αναθεώρηση Κεφαλαίου 3 (Οκτώβριος 2017), σελ. 4.

¹³⁶ Βλ. σελ. 49 της γνωστοποίησης.

¹³⁷ Όπως εκτιμάται από τις ετήσιες Εθνικές Εκθέσεις Αγοράς Ενέργειας της ΡΑΕ απολογιστικά για τα έτη 2015-2016 και προυπολογιστικά για το έτος 2017 στη Μελέτη Ανάπτυξης ΔΕΣΦΑ 2018-2027.

¹³⁸ Καθώς η ενέργεια ανά κατηγορία θεωρείται ομοιογενές προϊόν, τα μερίδια υπολογίστηκαν με βάση την ποσότητα και όχι την αξία (βλ. Βέττας-Κατσουλάκος, 2004 – Πολιτική Ανταγωνισμού και Ρυθμιστική Πολιτική, σελ. 325).

¹³⁹ Υπολογισμοί με βάση εσωτερικά στοιχεία της ENI.

είναι προς [...] (με ποσοστό που κυμαίνεται από [65-75]% - [65-75]% κατά την τριετία 2015-2017), ενώ η εταιρία σημειώνει μικρότερη διείσδυση [...].

93. Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς της ZENIΘ στις επιμέρους αγορές της λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου κατά τη μεθοδολογία της ΡΑΕ [βλ. ανωτέρω υπό IV.3.2.1 παρ. 69], ήτοι σε ηλεκτροπαραγωγούς, μεγάλους βιομηχανικούς & συνδεδεμένους με το ΕΣΦΑ καταναλωτές και μικρούς βιομηχανικούς, επαγγελματικούς και οικιακούς καταναλωτές¹⁴⁰.

Πίνακας 6						
Μερίδια αγοράς ZENIΘ στις υποαγορές λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου (σε bcm)						
Κατηγορία πελατών	2015		2016		2017	
	Συνολική αγορά	ZENIΘ	Συνολική αγορά	ZENIΘ	Συνολική αγορά (εκτίμηση)	ZENIΘ
Ηλεκτροπαραγωγοί	1,80	[...] ([0-5] %)	2,87	[...] ([0-5] %)	2,68	[...] ([0-5] %)
Μεγάλοι Βιομηχανικοί & Συνδεδεμένοι στο ΕΣΦΑ Καταναλωτές	0,64	[...] ([0-5] %)	0,57	[...] ([0-5] %)	0,52	[...] ([0-5] %)
Μικροί Βιομηχανικοί, Επαγγελματικοί και Οικιακοί Καταναλωτές	0,68	[...] ([45-55]%)	0,68	[...] ([35-45] %)	0,91	[...] ([35-45]%)
Αγορά Λιανικής Προμήθειας Φυσικού Αερίου	3,12	[5-10]%	4,12	[5-10]%	4,11	[5-10]%

94. Από τον ανωτέρω πίνακα, προκύπτει ότι η ZENIΘ διαθέτει [...] μερίδια στις υποαγορές των ηλεκτροπαραγωγών και των μεγάλων βιομηχανικών και συνδεδεμένων με το ΕΣΦΑ καταναλωτών, ενώ κατά την τριετία 2015 - 2017 κατέχει [...] μερίδια, που κυμαίνονται από [35-45]% έως [45-55]%, στην υποαγορά των μικρών βιομηχανικών επαγγελματικών και οικιακών καταναλωτών.
95. Υπό τη στενότερη οριοθέτηση της γεωγραφικής αγοράς (ανά περιοχή δραστηριοποίησης έκαστης ΕΠΑ), τα ανωτέρω ποσοστά ανέρχονται σε 100%, καθώς έως τις 31.12.2017 και την πλήρη άρση των γεωγραφικών αποκλειστικότητας, η ZENIΘ προμήθευε κατά αποκλειστικότητα με φυσικό αέριο τις εν λόγω κατηγορίες πελατών στις συνδεδεμένες περιοχές της Θεσσαλονίκης και της Θεσσαλίας. Ωστόσο, τα εν λόγω μερίδια αγοράς της ZENIΘ στην εν λόγω υποαγορά προϋπήρχαν της υπό κρίση συναλλαγής και δεν μεταβάλλονται συνεπεία αυτής, καθώς ουδεμία αλλαγή στην ανταγωνιστική δομή της αγοράς θα επέλθει, λόγω της φύσης της συγκέντρωσης (μεταβολή στην ποιότητα του ελέγχου, από κοινό έλεγχο επί της εξαγοραζόμενης σε αποκλειστικό) και της έλλειψης οριζόντιας επικάλυψης μεταξύ των λοιπών δραστηριοτήτων της γνωστοποιούσας και αυτών της εξαγοραζόμενης, ενώ με την πλήρη από 01.01.2018 απελευθέρωση της αγοράς, με την είσοδο νέων εταιριών και την άρση των γεωγραφικών περιορισμών, που επιτρέπει τη δραστηριοποίηση όλων των εταιριών σε όλη την ελληνική επικράτεια, αναμένεται ανακατανομή της αγοράς και μείωση των σχετικών μεριδίων.

V.2 Η ΑΓΟΡΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

96. Βάσει της Οικονομικής Έκθεσης της ZENIΘ για το οικονομικό έτος 2017¹⁴¹, πρώτο έτος δραστηριοποίησής της στην εν λόγω αγορά, μέχρι και την 31.12.2017, η συνολική αξία των πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας που πραγματοποίησε ανήλθε σε μόλις €56.205, με το σύνολο

¹⁴⁰ Με βάση τα στοιχεία των Πινάκων 3,4,5 ανωτέρω.

¹⁴¹ Βλ. σχετ. Παράρτημα 6 της γνωστοποίησης.

της εν λόγω αγοράς σε αξία για το ίδιο έτος να ανέρχεται στο ποσό των €2.547.681.171¹⁴², κ.ε. που αντιστοιχεί σε μερίδιο [0-5]%

V.3 ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

97. Από την προηγηθείσα ανάλυση και ιδίως από το γεγονός ότι η εξαγοράζουσα, ENI, δεν ασκεί δραστηριότητα στις σχετικές αγορές της χονδρικής και λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου και της λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, παρά μόνο μέσω της συμμετοχής της στην εξαγοραζόμενη, ZENIΘ, προκύπτει ότι οι εν λόγω αγορές δεν αποτελούν οριζοντίως επηρεαζόμενες από την υπό κρίση πράξη αγορές¹⁴³. Ομοίως, δεν αποτελεί οριζοντίως επηρεαζόμενη από την υπό κρίση πράξη αγορά εκείνη της διανομής φυσικού αερίου, καθώς στη συγκεκριμένη αγορά δραστηριοποιείται μόνο η ENI, μέσω της κατοχής του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρείας ΕΔΑ Θεσσαλονίκης - Θεσσαλίας Α.Ε.
98. Ωστόσο, ενόψει (α) του γεγονότος ότι η αγορά διανομής φυσικού αερίου, στην οποία δραστηριοποιείται η ENI μέσω της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης - Θεσσαλίας, συνιστά ανάντη αγορά εκείνης της λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου, στην οποία δραστηριοποιείται η ZENIΘ, (β) του μονοπωλιακού μεριδίου της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης - Θεσσαλίας Α.Ε. στην αγορά διανομής φυσικού αερίου εντός των γεωγραφικών περιοχών του Νομού Θεσσαλονίκης και της Περιφέρειας Θεσσαλίας και (γ) του υψηλού μεριδίου της ZENIΘ στην επιμέρους αγορά της λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου σε μεσαίους και μικρούς βιομηχανικούς πελάτες, πελάτες που καταναλώνουν φυσικό αέριο για επαγγελματική/εμπορική χρήση και οικιακούς πελάτες, οι εν λόγω υποαγορές συνιστούν καθέτως επηρεαζόμενες αγορές από την υπό κρίση συγκέντρωση.

VI. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

99. Η υπό κρίση πράξη συνιστά συγκέντρωση λόγω της μεταβολής της ποιότητας του ελέγχου που ασκούσε η ENI, μέσω της θυγατρικής της ENI gas, στη ZENIΘ. Η μετατροπή του κοινού ελέγχου επί μιας επιχείρησης σε αποκλειστικό δεν προκαλεί εν γένει προβλήματα ανταγωνισμού, εφόσον μετά την ολοκλήρωση μιας τέτοιας συναλλαγής δε μεταβάλλονται οι δείκτες συγκέντρωσης στην αγορά, διότι η αποκτώσα δεν δραστηριοποιείται στην ίδια αγορά με την αποκτώμενη και, συνεπώς, συνεπεία της συναλλαγής δεν ενισχύεται η θέση τους στη σχετική αγορά. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η μόνη δραστηριοποίηση τόσο της εξαγοράζουσας όσο και της εξαγοραζόμενης στις υπό κρίση σχετικές αγορές χονδρικής και λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου και λιανικής προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος στην ελληνική αγορά είναι μέσω της αποκτώμενης, η υπό κρίση πράξη δεν θα επιφέρει αλλαγές στη δομή της αγοράς και κατά συνέπεια δεν θα επηρεάσει το επίπεδο ανταγωνισμού στις προαναφερόμενες σχετικές αγορές, καθώς δεν θα μεταβληθούν τα μερίδια αγοράς της ZENIΘ σε αυτές, τα οποία σε κάθε περίπτωση είναι είτε [...] (περί του [0-5]%) στην αγορά χονδρικής

¹⁴² <http://www.lagie.gr/agora/analysis-agoras/miniaia-deltia-iep/doccat/list/Document/654/>

¹⁴³ Ως «επηρεαζόμενη αγορά» νοείται: α) Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον 15% (η περίπτωση αφορά οριζόντιες σχέσεις), καθώς και β) Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιοδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε 25% τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή/πελάτη (η περίπτωση αφορά τις κάθετες σχέσεις).

προμήθειας ΦΑ και [0-5] % στην αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος) είτε [...] (περί του [5-10]-[5-10]% στην αγορά λιανικής προμήθειας ΦΑ) [βλ. αναλυτικά ανωτέρω υπό V].

100. Η ανωτέρω διαπίστωση περί μη μεταβολής των μεριδίων αγοράς της ZENIΘ συνεπεία της υπό κρίση πράξης δεν μεταβάλλεται και υπό τους στενότερους ορισμούς της σχετικής αγοράς λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου, με βάση την κατηγορία των πελατών (ηλεκτροπαραγωγών, μεγάλων βιομηχανικών και συνδεδεμένων στο ΕΣΦΑ καταναλωτών και μικρών βιομηχανικών, επαγγελματικών και οικιακών καταναλωτών), ανεξαρτήτως του ύψους των μεριδίων αγοράς της ZENIΘ στις εν λόγω υπο-αγορές ([...] μερίδια στις υποαγορές των ηλεκτροπαραγωγών και των μεγάλων βιομηχανικών πελατών, και [35-45]-[45-55]% στην υπο-αγορά των μικρών βιομηχανικών, επαγγελματιών και οικιακών πελατών) [βλ. αναλυτικά ανωτέρω υπό V.1.3]. Και τούτο διότι, καθώς η ENI δεν έχει δραστηριοποίηση στις εν λόγω υπο-αγορές παρά μόνον μέσω της ZENIΘ, ουδεμία μεταβολή επέρχεται στα μερίδια αγοράς και στην ανταγωνιστική δομή της αγοράς συνεπεία της υπό κρίση συναλλαγής. Το αυτό ισχύει ακόμη και αν υιοθετηθεί (παρά την άρση από 01.01.2018 του συνόλου των γεωγραφικών περιορισμών -βλ. αναλυτικά ανωτέρω υπό IV.3.2.2.2, παρ. 76) ο στενότερος από γεωγραφική άποψη ορισμός της υπο-αγοράς λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου σε μικρούς βιομηχανικούς επαγγελματικούς και οικιακούς καταναλωτές στο Νομό Θεσσαλονίκης και στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.
101. Εξάλλου, πέραν της μη μεταβολής των μεριδίων αγοράς της ZENIΘ στις προαναφερόμενες αγορές συνεπεία της υπό κρίση συναλλαγής, η αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου συνιστά μια δυναμική και πλήρως απελευθερωμένη από 01.01.2018 αγορά, στην οποία υφίσταται επαρκής βάση ανταγωνιστών (βλ. τον κατάλογο των λοιπών δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων στην εν λόγω αγορά, υποσ. 55 ανωτέρω) και ασκούνται επαρκώς ανταγωνιστικές πιέσεις, η ένταση των οποίων δεν επηρεάζεται από την παρούσα συναλλαγή. Αντιθέτως δε, ενόψει της πλήρους απελευθέρωσης μέσω της κατάργησης των γεωγραφικών περιορισμών και της ενεργοποίησης της δυνατότητας επιλογής προμηθευτή για όλες τις κατηγορίες πελατών, αναμένεται να αυξηθεί αισθητά.
102. Σε κάθε περίπτωση, στις περιπτώσεις μετατροπής του κοινού ελέγχου επί μιας επιχείρησης σε αποκλειστικό, ιδιαίτερο πρόβλημα ανταγωνισμού μπορεί να ανακύψει σε περιπτώσεις όπου λόγω της εξόδου του πωλητή μετόχου εκλείπουν οι πειθαρχικοί περιορισμοί που ασκούνταν επί της αποκτώμενης από τα δυνητικά διαφορετικά κίνητρα των διαφόρων μετόχων και ενισχύεται η στρατηγική της θέση στην αγορά. Εν προκειμένω, ενόψει του ότι η ENI δραστηριοποιείται στις αγορές χονδρικής και λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου και λιανικής προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος αποκλειστικά μέσω της ZENIΘ, και συνεπώς δεν συνιστά άμεσο ανταγωνιστή αυτής, η υπό κρίση πράξη δεν δύναται να ενισχύσει τη θέση της ENI στις εν λόγω αγορές, ενώ ελλείπει οποιασδήποτε ανταγωνιστικής σχέσης μεταξύ τους πριν τη συναλλαγή είναι αδιάφορη η όποια μεταβολή στο βαθμό ανεξαρτησίας της ZENIΘ έναντι της ENI κατόπιν της συναλλαγής. Περαιτέρω, ενόψει του ότι η ENI ήδη ασκούσε κοινό έλεγχο επί της ZENIΘ, η υπό κρίση συναλλαγή δεν μεταβάλλει σημαντικά τα κίνητρα της ENI να δραστηριοποιηθεί στις εν λόγω αγορές και, ως εκ τούτου, η υπό κρίση συναλλαγή δεν οδηγεί στην εξάλειψη ενός σημαντικού δυνητικού ανταγωνιστή και στην ενίσχυση της θέσης της ZENIΘ σε αυτές. Ούτε, εξάλλου, πιθανολογείται ότι η απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την ENI θα ενισχύσει τη θέση της ZENIΘ στις ανωτέρω αγορές, π.χ. μέσω της

ευχερέστερης πρόσβασης της ZENIΘ στους οικονομικούς πόρους της ENI, ιδίως ενόψει της αναμενόμενης επίτασης του επιπέδου ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής πώλησης ΦΑ λόγω της απελευθέρωσής της, κατά τα προεκτεθέντα, και του προφίλ των ανταγωνιστριών εταιριών.

103. Αντιθέτως, η έξοδος της ΔΕΠΑ από τη ZENIΘ συνεπεία της υπό κρίση συναλλαγής πιθανολογείται ότι θα οδηγήσει στην αύξηση των ανταγωνιστικών πιέσεων μεταξύ ΔΕΠΑ και ZENIΘ στις αγορές όπου δραστηριοποιούνται και οι δύο εταιρίες, θα ενισχύσει τα κίνητρα δραστηριοποίησης της ΔΕΠΑ σε περιοχές στις οποίες δεν έχει ήδη παρουσία και θα παράσχει στην ENI τη δυνατότητα να χαράξει αυτόνομα πλέον τη στρατηγική της στις σχετικές αγορές, χωρίς να χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη της τα συμφέροντα της ανταγωνιστριάς της ΔΕΠΑ.
104. Περαιτέρω, η υπό κρίση συναλλαγή αναπτύσσει κάθετες επιπτώσεις στην αγορά διανομής φυσικού αερίου, καθώς η ENI gas συμμετέχει κατά ποσοστό 49% και ασκεί κοινό έλεγχο επί της εταιρίας διανομής ΕΔΑ Θεσσαλονίκης- Θεσσαλίας, σχέση η οποία προϋφίσταται της υπό εξέταση πράξης και παραμένει αμετάβλητη κατόπιν αυτής.
105. Η υπό κρίση συναλλαγή δεν αναμένεται να επηρεάσει το επίπεδο ανταγωνισμού στην καθεώς επηρεαζόμενη αγορά της διανομής ΦΑ, ιδίως λόγω του έντονα ρυθμισμένου χαρακτήρα της αγοράς αυτής, στην οποία το σύνολο σχεδόν των παραμέτρων ανταγωνισμού (τιμή, όροι συναλλαγής, κ.λπ.) ρυθμίζονται από το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο ή/ και υπόκεινται στην έγκριση της ΡΑΕ. Πράγματι, δεν αναμένεται η υπό κρίση πράξη να ενισχύσει τη δυνατότητα της γνωστοποιούσας μέσω της ΕΔΑ να αποκλείσει ή να περιορίσει την πρόσβαση των ανταγωνιστών της ZENIΘ στο δίκτυο διανομής, ή να επιβάλει σε αυτούς μη εύλογους όρους πρόσβασης, ή να υιοθετήσει πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης έναντι αυτών, καθώς, δυνάμει των σχετικών διατάξεων του Ν. 4001/2011 (άρθρο 80 παρ. 8, ιδίως περ. (β) και (γ), αλλά και άρθρο 4 ή/ και 12 κ.λπ. του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής), διασφαλίζεται η ισότιμη πρόσβαση όλων των χρηστών στο δίκτυο διανομής φυσικού αερίου, διαμέσω ιδίως της θεσμοθέτησης και υλοποίησης του νομικού και λειτουργικού διαχωρισμού των εταιριών ZENIΘ και ΕΔΑ Θεσσαλονίκης- Θεσσαλίας, της θέσπισης Κανόνων Τιμολόγησης από τη ΡΑΕ και την έγκριση από αυτή των τιμολογίων της ΕΔΑ για συγκεκριμένες υπηρεσίες [βλ. αναλυτικά ανωτέρω υπό III.3].
106. Το αυτό έχει κρίνει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συναφείς υποθέσεις, με κάθετες σχέσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων προμήθειας και διανομής φυσικού αερίου των συμμετεχουσών μερών, και συγκεκριμένα ότι η ύπαρξη συγκεκριμένου ρυθμιστικού πλαισίου αποκλείει, εν τοις πράγμασι, τη δυνατότητα επιχείρησης που δραστηριοποιείται στην ανάντη αγορά (διανομή φυσικού αερίου) να προβαίνει σε διακρίσεις κατά των ανταγωνιστών της στην κατάντη αγορά (προμήθεια φυσικού αερίου)¹⁴⁴.
107. Εξάλλου, ακόμα και στην περίπτωση που υποτεθεί ότι καταλείπεται από το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο οποιοδήποτε, έστω και αμελητέο τέτοιο περιθώριο, εκτιμάται ότι συνεπεία της υπό κρίση πράξης καθίσταται δυσχερέστερη η υιοθέτηση από την ENI των προαναφερόμενων πρακτικών. Και τούτο διότι, με την υπό κρίση συναλλαγή η ΔΕΠΑ αποχωρεί από τη ZENIΘ και, συνεπώς, εξαλείφεται συνεπεία αυτής η όποια κοινότητα συμφερόντων των ENI και ΔΕΠΑ στην αγορά προμήθειας ΦΑ, στην οποία μάλιστα θα δραστηριοποιούνται ως ανταγωνιστές, ενώ η ΕΔΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας παραμένει υπό

¹⁴⁴ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.8358 - MACQUARIE / NATIONAL GRID / GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID, παρ. 32 επ., και COMP/M. 6302-F2i/AXA FUNDS/G6 RETE GAS, ιδίως παρ. 30.

Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως
τον κοινό έλεγχο των ENI και ΔΕΠΑ^{145,146}.

108. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, δεν πιθανολογείται ότι οι συνθήκες ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές και υπο-αγορές θα μεταβληθούν σημαντικά ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συναλλαγής και, ως εκ τούτου, η εξεταζόμενη συγκέντρωση δεν αναμένεται να επηρεάσει αισθητά τον ανταγωνισμό ή να οδηγήσει σε σημαντικό περιορισμό του σε αυτές.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ομοφώνως και σε φανερή ψηφοφορία:

«εγκρίνει, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του Ν. 3959/2011, την από 22.05.2018 (υπ' αριθμ. πρωτ. 3257) γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρία «**ENI S.p.A**» μέσω της θυγατρικής της «**ENI luce e gas**» επί της εταιρίας «**ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ- ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ**», δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 Ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.»

Η απόφαση εκδόθηκε την **12η Ιουλίου 2018**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του Ν. 3959/2011.

Ο Πρόεδρος

Η Συντάκτης της Απόφασης

Δημήτριος Κυριτσάκης

Λευκοθέα Ντέκα

Η Γραμματέας

Ευγενία Ντόρντα

¹⁴⁵ Βλ. σχετικά και την αντίστοιχη ανάλυση της Επιτροπής στις υποθέσεις COMP/M.8358 - *MACQUARIE / NATIONAL GRID / GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID* της 16ης Μαρτίου 2017, παρ. 38 (βλ. και αντίστοιχη περίπτωση στην υποσ. 32 της εν λόγω απόφασης) και COMP/M.6910 - *GAZPROM / WINTERSHALL / TARGET COMPANIES* της 3ης Δεκεμβρίου 2013, παρ. 120 .

¹⁴⁶ Για τον κοινό έλεγχο βλ. στην υπ' αριθμ. πρωτ. 3737/14.06.2018 επιστολή της γνωστοποιούσας, υπό ερώτηση 7, σελ. 9, αλλά και τους σχετικούς όρους τόσο του από 26.01.2017 Καταστατικού της ΕΔΑ Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας (προσκομιζόμενου ως Παράρτημα Δ.1 της ως προαναφερόμενης επιστολής της γνωστοποιούσας και συγκεκριμένα τους όρους 11 παρ. 5- εκλογή διοικητικού συμβουλίου, 14- απαρτία διοικητικού συμβουλίου, 23- Απαρτία Γενικής Συνέλευσης και 24 Λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση), [...] στους οποίους γίνεται αναφορά ανωτέρω κατά την παρουσίαση του καθεστώτος ελέγχου της εξαγοραζόμενης Εταιρίας (βλ. υπό Π. 4 ανωτέρω).